

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

24/3289-

28. mai 2025

Invitasjon til befaring – Revisjon av konsesjonsvilkår for reguleringen av Øvre Namsen og fornyelse av svensk reguleringskonsesjon i Limingen

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har den 17. desember 2024 avgitt innstilling til Energidepartementet om revisjon av vilkår for Øvre Namsen reguleringen (NVE sak 201304260) og fornyelse av den svenske reguleringen i Limingen (NVE sak 200706089).

For reguleringen av Namsenvassdraget anbefaler NVE at det innføres nye og oppdaterte vilkår. NVE foreslår å samle vilkårene for fire konsesjoner i ett vilkårssett med to tilhørende manøvreringsreglement. For den svenske reguleringen av Limingen anbefaler NVE at det gis videre konsesjon med nye standard konsesjonsvilkår. Sakene vil bli avgjort ved kongelig resolusjon. NVEs innstillinger og saksdokumentene i sakene er tilgjengelige på NVEs hjemmeside: [Revisjon i Namsenvassdraget](#) og [Regulering av Limingen](#).

Energidepartementet inviterer med dette til befaring 23.-24. juni. Oppmøte 23. juni er kl. 08.00 på Grong hotell, Grong kommune. Oppmøte 24. juni er kl. 08.00 på Limingen gjestegård, Røyrvik kommune.

Det vises til vedlagte program utarbeidet av Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE) i dialog med Ångermanälven Vattenregleringsföretag (ÅVF). Regulantene er teknisk arrangør og forutsettes å ordne det praktiske ved møtet og befaringen, inkludert lunsj. Det blir bestilt buss som deltagerne kan benytte seg av. Det tas forbehold om endringer i programmet, blant annet på grunn av værforhold.

De som vil delta på befaringen må innen 16. juni gi beskjed om de ønsker å delta på

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@ed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
ed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling

Saksbehandler
Camilla Opsahl
Jensen
22 24 63 74

begge dager, eventuelt kun en av dagene, til Nina Emilie Sundnes, e-post:
nina.emilie.sundnes@nte.no

Med hilsen

Anja Skiple Ibrekk (e.f.)
avdelingsdirektør

Camilla Opsahl Jensen
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Energidepartementet
Sendt via e-post.

Vår ref:
2025/43
2025/815

Deres ref:
24/3289

Dato:
04.07.2025

Brev til Energidepartementet etter befarings - Merknad om uvanlig høy vannstand i magasiner

Vi takker for besøket under befaringsen for vilkårsrevisjon for Øvre Namsen og fornyelsessak for Limingen 23.-24. juni i år. Det var en innholdsrik og omfattende runde i vakkert landskap i Indre Namdal, og i store deler av våre kommuner, som vi håper ga mersmak.

Reguleringen av sjøene våre er noe som opptar våre innbyggere, derfor var det naturlig for oss som ordførere i magasin kommunene å prioritere deltagelse på befaringsen.

Ordfører i Røyrvik nevnte et punkt ved stopp ved Limingelva at begge de tre største magasinene med unntak av Vekteren og Tunnsjøflyan, herunder Namsvatnet, Tunnsjøen og Limingen hadde unormalt høy vannstand under befaringsen. Vi er klar over at alle magasin var innenfor HRV, men likevel var dette unormalt høyt i forhold til tiden på året, og hva vi opplever til daglig.

Dette ble også diskutert i telefonsamtale med seniorrådgiver i Energidepartementet Hartveit på telefon forut for befaringsen, og det ble fra Røyrvik kommunes side stilt spørsmål om tilleggsbefarings, hvilket det ikke var ansett å være behov for. Befaringsprogrammet fikk kommunene orientert i et møte med regulant med noen timers varsel før regulant skulle sende dette til ED, så muligheten for å komme med innspill ble svært begrenset.

Årsaken til at dette kommer som merknad i brev form er at deltagere i befaringsen (både kommunale og private) er av den oppfatning at man ikke fikk vist viktige punkter i befaringsen, der man i de senere år har oppdaget erosjonsproblematikk eller andre konsekvenser ved reguleringen av magasinene. Dette ble også bemerket fra kommunene i tilleggsuttalelse som ble tilsendt NVE etter befarings 25.-26. juni 2019.

Legger videre med bilder mottatt av Nasjonalparkforvalter i Børgefjell Nasjonalpark (som deltok på befaringsen), tatt 2. juli 2025 i Namsvatnet som viser noe av en økende erosjonsproblematikk i Namsvatnet. Disse legges på side to og tre i dette brevet.

Med hilsen

Kennet Tømmermo Reitan
Ordfører, Røyrvik kommune

Tor Erling Inderdal
Ordfører, Lierne kommune

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

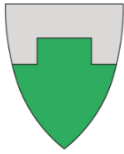
Utdrag fra e-post fra Nasjonalparkforvalter mottatt 2. juli 2025:

To av bildene er fra tangen på Virmanesset hvor NTE tidligere har gjort tiltak med å legge geonett for å hindre erosjon. Som bildene viser fungerer dette dårlig, ser ut til at nettene løsner pga. erosjonen og glir ut i Namsvatnet

De siste bildet fra Orvasselva viser en del av strandsonen som holder på å løsne, regner med at denne løsner og flyter ut når Namsvatnet fylles helt opp. Dette er for øvrig i nasjonalparken.

Aarborten tjielte
Hattfjelldal kommune
Næring- og tekniske tjenester

Statskog SF

Postboks 63 Sentrum
7801 NAMSOS

Melding om vedtak

Deres ref 2025/1872	Vår ref 2025/300-6	Delegert saksnummer 97/25	Saksbehandler Hanne Bråten	Dato 19.06.2025
------------------------	-----------------------	------------------------------	-------------------------------	--------------------

Svar på søknad om landingstillatelse med helikopter i Austre Tiplingan LVO i forbindelse med restaurering av hytte

Deres søknad er behandlet på delegasjon, og det er fattet følgende vedtak i saken:

Vedtak:

Statskog SF v/Tore Bjørnstad gis dispensasjon for bruk av helikopter til frakt av materialer og verktøy i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, i forbindelse med restaurering av skogstua ved Vestre-Tiplingen. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i LOV-1977-06-10-82, motorferdselloven § 6.

1. Dispensasjonen gjelder for inntil 10 flyginger (tur/retur).
2. Dispensasjonen for bruk av helikopter gjelder for perioden 10. juli til 1. oktober 2025.
3. Dispensasjonen gjelder for flyging fra parkeringsplass ved Sjønes til Tiplingen skogstue.
4. Dersom det er tamrein i området tas det hensyn til denne. Før flyging skal Byrkije Sijte v/Tor Enok Larsen kontaktes for å få oversikt over hvor reinen befinner seg, og slik kunne unngå unødig forstyrrelser.

Se vedtak fra Børgefjell nasjonalparkstyre.

Beslutningen er også vurdert i forhold til prinsippene om offentlig beslutningstaking, jfr. § 7 i naturmangfoldloven.

Vedtaket kan påklages. Klagefristen er 3 uker fra vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes til Hattfjelldal kommune.

Saksopplysning:

Statskog SF v/Tore Bjørnstad har søkt dispensasjon fra motorferdselloven for bruk av helikopter i forbindelse med restaurering av skogstua ved Vestre-Tiplingen. Det søkes om transport av materialer og verktøy.

Det er søkt dispensasjon fra Børgefjell nasjonalparkstyre, de har gjort sine vurderinger og gitt tillatelse til omsøkte flyginger etter vernebestemmelsene.

Hattfjelldal kommunens tillatelse vil være etter motorferdsellovens bestemmelser.

Vurdering:

Dispensasjon vurderes etter motorferdselloven. I tillegg vurderes dispensasjonen etter § 7 i naturmangfoldloven.

Motorferdselloven § 6.(tillatelser etter søknad når særlige grunner foreligger)

«Når særlige grunner foreligger, kan kommunen gi tillatelse til bruk av motorfartøy eller luftfartøy som ellers ikke kan finne sted etter denne lov eller med hjemmel i loven. Tillatelse etter første ledd kan gis for bestemte høve eller for bestemte tidsrom. Kommunen kan sette vilkår for tillatelsen.»

Ferdsl i forbindelse med restaurering av hytte har ingen direkte hjemmel i motorferdselloven, men det kan gis tillatelser etter søknad, når formålet vurderes som samfunnsnyttig og oppdraget vanskelig kan gjennomføres uten omsøkt transport.

Jfr. § 7 i naturmangfoldloven (prinsipper for offentlig beslutningstaking) skal følgende vurderes:

Kunnskapsgrunnlaget § 8.

I utgangspunktet er motorisert ferdsel i utmark forbudt.

Behov for bruk av helikopter er godkjent av styret i Børgefjell/Byrkjve nasjonalpark, og Hattfjelldal kommune stiller seg bak dette vedtaket.

Føre-var-prinsippet § 9. Føre- var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, og tillegges liten vekt i denne saken.

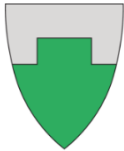
Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10. Aktiviteten er innenfor dagens bruk, og vil ikke medføre noen stor belastning på området. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11. Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner på at virksomheten vil føre til miljøforringelse. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12. Bruk av helikopter for transport er i utgangspunktet skånsomt mot miljøet og tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Med vennlig hilsen

Hanne Bråten
Landbruksrådgiver

Aarborten tjeilte
Hattfjelldal kommune
Næring- og tekniske tjenester

STIFTELSEN NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING NINA

Postboks 5685 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Melding om vedtak

Deres ref	Vår ref	Delegert saksnummer	Saksbehandler	Dato
	2025/300-7	98/25	Hanne Bråten	19.06.2025

Svar på søknad om motorferdsel - helikopter Børgefjell Nasjonalpark

Deres søknad er behandlet på delegasjon, og det er fattet følgende vedtak i saken:

Vedtak:

Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/forsker og prosjektleder Nina E. Eide, gis dispensasjon for bruk av helikopter til transport i forbindelse med innfangning av fjellrev til avlsprogrammet for fjellrev. Disposisjonen er gitt med hjemmel i motorferdselloven § 6.

- Dispensasjonen gjelder for inntil 4 helikopterturer.
- Dispensasjonen for bruk av helikopter gjelder for uke 31, uke 32 og uke 33 i 2025.
- Før eventuelle flygninger starter, skal reindriften kontaktes, slik at det unngås unødige forstyrrelser for denne.

Se vedtak fra Børgefjell nasjonalparkstyre

Beslutningen er vurdert i forhold til prinsippene om offentlig beslutningstaking, jfr. § 7 i Naturmangfoldsloven.

Vedtaket kan påklages. Klagefristen er 3 uker fra vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes til Hattfjelldal kommune.

Hjemmelsgrunnlag:

Motorferdselloven LOV-1977-06-10-82 § 6.

Saksopplysninger:

NINA, norsk institutt for naturforskning søker om tillatelse for bruk av helikopter til transport i forbindelse med innfangning av fjellrev til avlsprogrammet for fjellrev. Det søkes om inntil 4 helikopterturer i ukene 31/32/33.

Vurdering:

Når det gjelder eventuell tillatelse til bruk av helikopter blir det å behandles etter motorferdsellovens § 6.

«§ 6.1 (tillatelser etter søknad). Når særlige grunner foreligger, kan kommunen gi tillatelse til bruk av motorfartøy eller luftfartøy som ellers ikke kan finne sted etter denne lov eller med hjemmel i loven. Tillatelse etter første ledd kan gis for bestemte høve eller for bestemte tidsrom. Kommunen kan sette vilkår for tillatelsen. Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.»

Motoriserte fremkomstmidler i utmark og vassdrag vil i mange tilfeller tjene åpenbare nytteformål i dagens samfunn, som f.eks. nødvendig motorferdsel i jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæringen og materiell- og persontransport i forbindelse med anleggsarbeid.

Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

Hattfjelldal kommunens tillatelse vil være etter motorferdsellovens bestemmelser.

Jfr. §7 i naturmangfoldsloven (prinsipper for offentlig beslutningstaking skal følgende vurderes):

Kunnskapsgrunnlaget § 8. I utgangspunktet er motorisert ferdsel i utmark forbudt. Det er imidlertid en rekke allment aksepterte nytteformål hvor det er åpnet for slik ferdsel. NINAs behov for bruk av helikopter er ansett som av stor nytteverdi.

Føre-var-prinsippet § 9. Føre- var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 9, og tillegges liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10. Aktivitetene er innenfor dagens bruk, og vil ikke medføre noen stor belastning på området. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11. Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner på at virksomheten vil føre til miljøforringelse. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene bæres av tiltakshaver (Jf. § 11 i nml.).

Konklusjon:

Tillatelse gis med vilkår.

Med vennlig hilsen

Hanne Bråten
Landbruksrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk og sendes uten signatur

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47
sftlpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/borgefjell>

Henning Høistad
Håkonsbakken 2
2550 Os I Østerdalen

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2024/9590-4 432.3

Deres ref.

Dato 01.07.2025

Innvilget - Børgefjell nasjonalpark - dispensasjon for bruk av ATV for uttransport av felt elg Smalåsen og Mellingen øst - 2025 - Henning Høistad mfl.

Viser til søknad av 24.06.25 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Børgefjell nasjonalpark for bruk av motorkjøretøy for uttransport av felt elg.

Vedtak

Med hjemmel i § 3 pkt. 6.3h i forskrift om vern av Børgefjell nasjonalpark fastsatt i Kongelig resolusjon av 29. august 2003, har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre v/nasjonalparkforvalter gjort følgende vedtak:

- Henning Høistad, Even Langøien og Amund Langøien gis dispensasjon fra verneforskriften for bruk av ATV med belter eller elgtrekk for uttransportering av felt elg innenfor Børgefjell nasjonalpark på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for 2025.
- Dispensasjonen er gyldig i jaktperioden som er avtalt med Namsskogan fjellstyre.
- Dispensasjonen er kun gyldig innenfor grensene til jaktfeltet.
- Kjøring skal skje så hensynsfullt som mulig i forhold til dyreliv og vegetasjon jfr. aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven. Det er ikke tillatt å hugge skog/rydde trase for transporten.
- Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg, det er ikke tillatt å ta kjøretøyet inn i verneområdet før elg er felt.
- Det skal ikke settes varige spor i terrenget. Med varige spor menes spor som er synlige over flere sesonger. Kjøring skal unngås i områder som vil kunne få særlige skader, herunder særlig på våte myrpartier.
- Tillatelsen skal tas med ved kjøring og vises ved kontroll.
- Mislighold av dispensasjonen og/eller brudd på vilkår satt i denne kan medføre inndragning av dispensasjonen.
- Rapport med antall turer, tidspunkt for kjøringen og kjørerute påtegnet kart skal sendes til Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre snarest etter elgjakten og senest 15. januar påfølgende år.

Nasjonalpark

Børgefjell

Landskapsvernområde

Austre Tiplingan/Luvlie Diehpel

Vedtak er fattet av nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet gitt av nasjonalparkstyret 28.05.2014.

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Saksopplysninger

Henning Høistad med jaktlag har inngått kontrakt på elgjakt på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune. Jaktlaget søker om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av motorisert kjøretøy for uttransportering av felt elg for de delene av jaktfeltet som ligger i Børgefjell nasjonalpark.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I verneforskriften og forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark åpnes det for bruk av motorisert kjøretøy for uttransport av felt elg. Dette er av Miljødirektoratet definert til å være beltegående kjøretøy som elgtrekk eller ATV med belter.

Naturbase, artskart og andre tilgjengelige kunnskapskilder er sjekket uten å ha funnet mulige konflikter ift. omsøkt aktivitet for aktuelle periode. Aktiviteten vil foregå i en periode hvor det lite konflikt ift. annet dyreliv. En stor del av jaktbart areal ligger utenfor nasjonalparken. Noe som tilsier at aktiviteten innenfor verneområdet anses som begrenset ettersom de fleste dyr felles utenfor området som krever dispensasjon.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jfr. naturmangfoldloven § 9. Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg og gir ikke rett til annen kjøring/transport ifb. med utøvelsen av jakten. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Aktivitetene som er omsøkt, er innenfor rammen av forvaltningsplanen og vil ikke gi noen særlig økt belastning. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner om at transporten vil føre til miljøforringelse så lenge denne gjennomføres ihht. vilkår gitt i dispensasjonen. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene ved retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bruk av beltegående kjøretøy for uttransportering av felt elg er erfaringsmessig en miljøforsvarlig metode så lenge omfanget av aktiviteten er begrenset. § 12 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Med hilsen

Tore Tødås
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Lars Anders Lorentzen	Brinken 11	8661	Mosjøen
Gustav Busch Arntsen	Kolstadveien 7	8986	Vega
Thomas Johansen	Fjordvegen 250	9107	Kvaløya
RØYRVIK FJELLSTYRE	Stadionveien 4	7898	LIMINGEN
NAMSKOGAN FJELLSTYRE	Turistveien 2	7890	NAMSSKOGAN
STATSKOG SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
ØSTRE NAMDAL REINBEITEDISTRIKT/ TJÅEHKERE SIJTE	c/o Mats Joma	7898	LIMINGEN
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	Nyvikveien 28		
	Postboks 2600	7734	STEINKJER

Fra: Hege Husby Talsnes[hege.husby.talsnes@miljodir.no]

Sendt: 04.07.2025 15:08:34

Til: Skansen, Ronny; Gulbrandsen, Jenny Marie; Odden, Alf; Haug, Jørn Trygve; Grevrusten, Stein Magne; Stokkenes, Aina-Elise Bolstad; Løken, Øivind; Valan, Sindre Kolstad; Sveen, Kari; Ullring, Ulf; Liebe, Morten; Granli, Stein Egil; Sørli, Kristine; Rødstøl, Mari Melbø; Stensby, Trond; Skarsaune, Ingvild; Nystuen, Hilde; Berge, Eirin; Sem, Gunhild Kirsti; Svendsgard, Bernhard; Nystad, Ingvild Hansen; Wika, Jannike Elise; Kvalshaug, Ole-Jakob; Aarstrand, Bjørnar; Brekke, Marte; Lium, Sigrid; Miltz, Cecilia; Aalstad, Guro; Moldestad, Torbjørn; Buttingsrud, Trond Erik; Jaren, Hege; Olsen, Monika; Borud, Dag Evert; Skjemstad, Oddrun; Stine Emilie Alfonsdatter Nøding; Benonisen, Rune; Storm, Nina Andrea; Olsen, Sunniva; Vistnes, Ingunn Ims; Salmila, Karoline; Østereng, Geir; Solbakke, Jørgen Eira; Baardvik, Bjørn Morten; Kollstrøm, Rolf; Birkeland, Ingve; Tødås, Tore; Valan, Sindre Kolstad; Thyrum, Kirsten; Bull, Hans; Nisja, Eli Grete; Slettom, Lars; Berger, Marit Sophie; Henriksen, Linda Forbregd; Kallåk, Maren Katrine; Jonsson, Sofie; Nøstvold, Lina; Moen, Hege Sæther; Sjømæling, Anne; Herregården, Kristian Kvaalen; Dobbedal, Eirik Johansen; Haavik, Astrid Bakke; Snøtun, Trygve; Hauge, Tor Arne; Sveen, Kari; Nedrelo, Eldrid; Nornes, Anbjørg; Vallestad, Jorunn; Underdal, Maria Baudonnel; Røyrvik, Alf Erik; Holmgren, Anita; Gudmundsson, Aron Freyr; Aasland, Øistein; Anne Gerd Nysveen; Krister Hovde; Heitmann, Kjetil Olav; Herregården, Kristian Kvaalen; Bjerka, Ida Steien; Sæthermo, Benny

Tittel: Evalueringsoppdraget

Evaluering av merkevarestrategien Norges nasjonalparker og besøksstrategiarbeidet

Miljødirektoratet fikk i tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet for 2025 et oppdrag om å "Evaluerer merkevarestrategien Norges nasjonalparker og besøks-strategienes virkning for ivaretagelse av verneverdiene, bred verdiskaping, og økt forståelse for vern og en god opplevelse for de besøkende."

Nå har vi satt i gang arbeidet med å evaluere merkevarestrategien for Norges nasjonalparker og besøksforvaltningen knyttet til denne. Evalueringen skal vurdere måloppnåelsen for merkevarestrategien og besøksstrategiene for verneområdene. Oppdraget skal leveres våren 2026.

Reiseliv er Norges femte største eksportnæring (Kilde: [Norsk reiseliv valgt som en av regjeringens eksportsatsinger](#)) I turistundersøkelsen for sommeren 2024 står det *Nærmere 7 av 10 utenlandske turister vil både oppleve natur og kultur på ferien i Norge. (...) Hele 84 prosent vil oppleve natur og/eller utendørsaktiviteter. De viktigste motivene for de utenlandske turistene er å oppleve spektakulær natur, stillhet og ro, være fysisk aktiv, oppleve kvalitetstid sammen og bli kjent med stedene de besøker.* (Kilde: Visit Norway).

Det naturbaserte reiselivet som har naturopplevelser som produkt, fører allerede i dag til en rekke utfordringer i norsk natur og i verneområder. Slitasje, forsopling, vedhogst, forstyrrelser på dyreliv, mm er problemstillinger i en rekke verneområder som følge av besøk. Ved en økning i besøket til norske verneområder i årene fremover vil det bli stadig mer prekært å kunne håndtere disse utfordringene og helst være i forkant gjennom god besøksforvaltning.

Arbeidet med merkevarestrategien og besøksstrategier knyttet til verneområdene har som mål å bidra til følgende:

ivaretagelse av verneverdiene
økt forståelse for vern
gode opplevelser for de besøkende
økt bred, lokal verdiskaping (miljømessig-, sosial-, kulturell- og økonomisk).

Et viktig premiss for arbeidet med besøksforvaltning for norske verneområder er at dersom det er konkurrerende hensyn mellom de ulike målsetningene, skal ivaretagelsen av verneverdiene alltid veie tyngst.

I 2025 er det ti år siden merkevarestrategien Norges nasjonalparker ble lansert og 34 nasjonalparker har nå godkjente besøksstrategier. Det er viktig med en helhetlig evaluering av merkevarestrategien Norges nasjonalparker og besøksstrategienes virkning på de opprinnelige målsetningene. Evalueringen vil kunne kartlegge behov for eventuelle nødvendige justeringer slik at vi kan tilpasse arbeidet til nåværende og fremtidige behov for å håndtere besøk i tilknytning til verneområdene.

Vi har satt ut gjennomføringen av oppdraget og det er Norsk institutt for naturforskning (NINA) som er valgt leverandør. Det er naturlig at et stort aktør- og interessentbilde kartlegges, og i den forbindelse vil noen av dere bli kontaktet. Vi håper dere kan bidra til at denne evalueringen blir så god som mulig ved å besvare de henvendelser som kommer fra NINA eller oss.

Hvis du lurer på noe i denne forbindelse, ta gjerne kontakt med oss på merkevare@miljodir.no

Vennlig hilsen

Hege Husby Talsnes

seniorrådgiver, verneområdeseksjonen
mobil: 92 66 66 66
hege.husby.talsnes@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no | www.miljostatus.no
sentralbord: 73 58 05 00

Grane kommune
Teknisk- og næringsavdelingen

Deres ref

Vår ref
2024/737-25

Saksbehandler
Håkon Husby - 75182253 / 48259739

Dato
11.07.2025

Melding om vedtak

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG BØRGEFJELL NASJONALPARK

Postboks 2600
7734 STEINKJER

Vedtak - Planprogram til kommuneplanens arealdel

Med hjemmel i pbl § 11-13 fastsettes planprogrammet for kommuneplanens arealdel 2026-2046.

Begrunnelse for vedtaket:

Det fremlagte planprogrammet for kommuneplanens arealdel gjør rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, hvilke alternativer som vil

bli vurdert og behovet for utredninger jf. pbl § 4-1.

Kommunestyret behandlet saken i møte 18.06.2025. Fullstendig saksframlegg med behandling og vedtak er vedlagt.

Saksbehandler i saken: Håkon Husby

Med hilsen

Håkon Husby
kommunalsjef Teknisk- og næringsavdelingen

Dette dokumentet er elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur

Vedlegg

- 1 Saksframlegg med vedtak
- 2 Planprogram for kommuneplanens arealdel 2026-2046_fastsatt

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2024/737-21
Saksbehandler:
Håkon Husby

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
47/25	Formannskapet	17.06.2025
32/25	Kommunestyret	18.06.2025

Planprogram til kommuneplanens arealdel

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Med hjemmel i pbl § 11-13 fastsettes planprogrammet for kommuneplanens arealdel 2026-2046.

Begrunnelse for vedtaket:

Det fremlagte planprogrammet for kommuneplanens arealdel gjør rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger jf. pbl § 4-1.

Formannskapets behandling av sak 47/2025 i møte den 17.06.2025:

Behandling:

Tilleggsforslag fra Ellen Schjølberg:

Simskardet og Tomasvatn skal videreutvikles som innfallsport til Børgefjell nasjonalpark

Kommunedirektørens forslag til vedtak med tillegg fra Ellen Schjølberg enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Med hjemmel i pbl § 11-13 fastsettes planprogrammet for kommuneplanens arealdel 2026-2046.

Begrunnelse for vedtaket:

Det fremlagte planprogrammet for kommuneplanens arealdel gjør rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger jf. pbl § 4-1.

Kommunestyrets behandling av sak 32/2025 i møte den 18.06.2025:

Behandling:

Formannskapets innstilling er enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Med hjemmel i pbl § 11-13 fastsettes planprogrammet for kommuneplanens arealdel 2026-2046.

Begrunnelse for vedtaket:

Det fremlagte planprogrammet for kommuneplanens arealdel gjør rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger jf. pbl § 4-1.

Saksopplysninger:

I sak 2/25 i kommunestyret den 19.05.2025 vedtok Grane kommunestyre å sende forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel på høring og offentlig ettersyn. Kommunestyret vedtok i samme sak varsel om oppstart av planarbeidet med kommuneplanens arealdel.

Høring:

Forslag til planprogram ble sendt på høring til utvalgte instanser og lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 20.02.2025-04.04.2025.

Det kom inn 16 innspill, i varierende grad hvorvidt innspillene faktisk gjaldt innholdet i forslaget til planprogram eller innspill til det videre planarbeidet.

Tre av innspillene ble mottatt noen dager etter høringsfristen, men administrasjonen har likevel å inkludere å merknadsbehandle disse tre innspillene.

Utdrag fra innspillene med administrasjonens kommentar/merknadsbehandling ligger vedlagt saksframlegget.

Planprogrammet:

Administrasjonen har gjort noen mindre endringer/tilføyninger i planprogrammet basert på innspillene som kom inn.

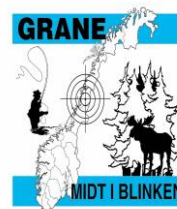
Den største tilføyingen er at vannforvaltning (hensyn til drikkevann) er tilføyd på listen over utredningstemaer i planarbeidet (kap. 4).

I tillegg er nasjonalt laksevassdrag tatt inn som egen medvirkningsgruppe i det videre planarbeidet.

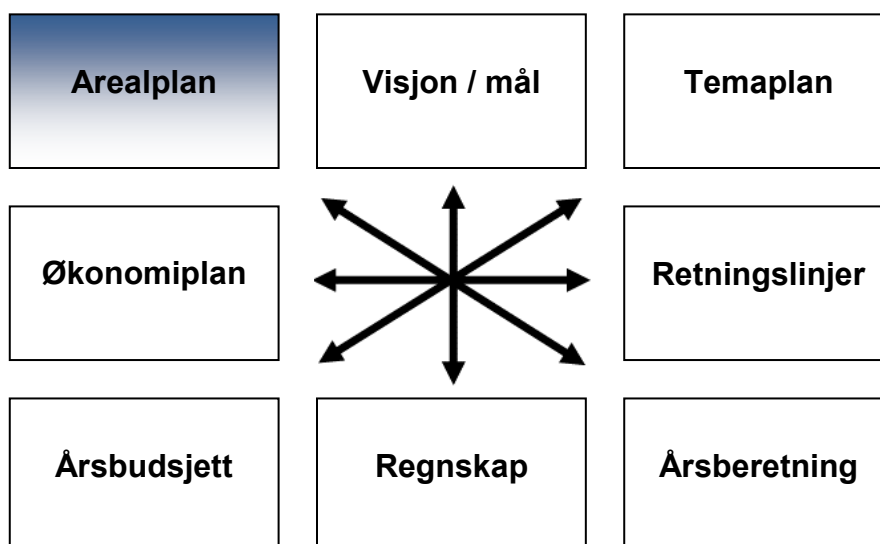
Vurdering:

Å lage en ny arealdel er et omfattende og viktig arbeid som skal sette rammer for utviklingen og utviklingsmulighetene i Grane kommune frem mot 2050. Arealdelen skal sikre at vi tar de riktige grepene, slik at kommunen også i framtiden har attraktive og trygge omgivelser for innbyggerne, gode bomiljø, plass til jordbruk, natur og dyreliv, friluftsliv og rommer flere innbyggere.

Administrasjonen vurderer at det vedlagte planprogrammet vil å være et godt grunnlag for arbeidet med ny arealdel, en arealdel som vil bidra til å gjøre Grane til en attraktiv kommune for innbyggere, besøkende og næringsliv.

Planprogram for kommuneplanens arealdel 2026-2046

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning – hva er et planprogram?	2
2.0 Mål for rullering av kommuneplanens arealdel	2
3.0 Føringer for planarbeidet	3
3.1 Nasjonale føringer	3
3.2 Regionale føringer	5
3.3 Lokale føringer	6
4.0 Utredningstemaer i planarbeidet	7
4.1 Arealregnskap	7
4.2 Evaluering av gjeldende planer	7
4.3 Vannforvaltning	7
4.4 Bolig – og fritidsbebyggelse	8
4.5 Mineralutvinning	8
4.6 Fornybare energiresurser	8
4.7 Samiske interesser og reindrift	8
4.8 Naturmangfold og klima	9
4.9 Næringsutvikling	9
4.10 Statlig sikret friluftsområde	9
4.11 Støy	9
5.0 Grunnlag av vurdering for endringer i arealdelen	10
5.1 Metode, konsekvensutredninger og ROS-analyse	10
5.2 Premisser for arealutvikling	10
6.0 Planprosess, medvirkning og framdrift i planarbeidet	11
6.1 Planprosess	11
6.2 Medvirkningsstrategier og prioriterte befolkningsgrupper	11
6.2.1 Barn og unge	12
6.2.2 Eldre	12
6.2.3 Reindrift og landbruk	12
6.2.4 Næringsliv og reiseliv	13
6.2.5 Lag og foreninger	13
6.2.6 Nasjonalparkene Lomsdal-Visten og Børgefjell	13
6.2.7 Nasjonalt laksevassdrag Vefsnvassdraget	14
6.2.8 Kommunens administrasjon og politikere	14
6.2.9 Øvrig befolkning	14
6.3 Fremdrifts- og gjennomføringsplan	15

1.0 Innledning – hva er et planprogram?

Plan- og bygningslovens formålsparagraf (§ 1-1) sier at loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Kommunen skal utarbeide planprogram for kommuneplaner, jmf. plan- og bygningsloven § 11-13. Planprogrammet gjør rede for formålet med planarbeidet og planprosessen med frister og deltakere. Det beskriver også hvordan kommunen skal sørge for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt. Planprogrammet skal legge føringer for hvilke areal som vil bli vurdert formålsendret, samt behovet for utredninger. Planprogrammet er en overordnet strategi, og skisserer arbeidsoppgaver på et overordnet nivå.

Kommuneplanens arealdel er en viktig del av kommunens langsiktige plangrunnlag, og den skal vise sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Det er Grane kommunes planstrategi som ligger til grunn for kommuneplanens arealdel, sammen med kommuneplanens samfunnsdel med tilhørende arealstrategier. Grane kommune rullerte samfunnsdelen av kommuneplanen i 2023, mens gjeldende arealdel av kommuneplan er utdatert. Ny plan skal rulleres og gjelde frem til 2046.

2.0 Mål for rulling av kommuneplanens arealdel

Grane kommune har 1421 innbyggere ifølge Statistisk Sentralbyrå (SSB) i første kvartal i 2025. Som mange andre distriktskommuner opplever kommunen økt fraflytting. Ifølge tall fra SSB vil denne trenden fortsette mot 2050, og det er særlig befolkningen i aldersgruppen 18-49 år som velger å forlate kommunen. I tillegg får Grane kommune også en stadig større andel eldre innbyggere å ivareta. Målet er derfor å følge opp kommuneplanens samfunnsdel hvor det er utarbeidet strategier for å ivareta nåværende befolkning, men også å tiltrekke seg nye innbyggere. Samfunnsdelen av kommuneplanen har fire hovedtemaer:

- Folkehelse, livsmestring, og tilhørighet
- Bærekraftig samfunns- og næringsutvikling
- Grane som nasjonalparkkommune
- Organisasjonen inn i fremtiden

Grane har derfor satt seg følgende mål i inneværende planperiode:

- Grane kommune skal dimensjonere seg for ca. 1650 innbyggere i inneværende planperiode.
- Grane kommune skal utvikle livskraftige lokalsamfunn som styrker bosetting og trivsel på Trofors, Grane, Svenningdal, Fiplingdal, Fjellbekkmoen og Majavatn.
- Grane kommune skal legge til rette for videre utvikling av eksisterende hytteområder og vurdere nødvendigheten av nye hytteområder.
- Grane kommune skal legge til rette for en god folkehelse gjennom å utvikle attraktive nærmiljøanlegg i alle grendene i kommunen. Det er viktig å ivareta variasjon i tilbudene, og det er derfor aktuelt å utvikle alt fra fotballbaner til skiløyper og ulike former for aktivitetsparker. Motorsportmiljøet skal understøttes også i arealdelen av kommuneplanen, og det skal tilrettelegges for en aktiv utvikling av skytebaner, og anlegg tilhørende skyttermiljøet.

- Idrett og kultur skal fortsatt være en viktig del av Grane kommunes tilbud til lokalbefolkningen, og arealdelen skal speile dette i den grad det er mulig.
- Grane kommune skal utvikle seg som nasjonalparkkommune ved å følge vedtatte strategier og tiltak i gjeldende samfunnsdel av kommuneplan og kommunal næringsplan. Som nasjonalparkkommune følger Grane kommune gjeldende besøksforvaltningsstrategier i Lomsdal-Visten og Børgefjell. I tillegg skal Grane kommune utvikle en egen bærekraftig besøksforvaltningsstrategi som nasjonalparkkommune.
- Grane kommune skal sette søkelys på næringsutvikling tilknyttet:
 - Fornybare energiresurser (vann-, vind- og solkraft)
 - Energikrevende næringsaktører (næringsområde ved nasjonalt transmisjonsnett)
 - Mineralnæring
 - Laksvollen (utvidelse av næringsområder)
 - Landbruksnæringen (opparbeidelse av produksjonsarealer nærmere gården)
 - Reindriftsnæringen (ivaretagelse av viktige beiteområder, flytteleier, m.m.)
 - Tiltak langs deler av Vefsna-vassdraget rettet mot turisme (bålplasser, gapahuker, servicebygg, m.m.)
 - Samisk kultur på Majavatn
 - Utvikling av nye næringsområder og næringsparker etter innspill fra kommunens næringsliv
 - Utvikling av friluftslivsbasert næring

3.0 Føringer for planarbeidet

Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser. Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives. Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.

- Planleggingen skal fremme helhet ved at sektorer, oppgaver og interesser i et område sees i sammenheng gjennom samordning og samarbeid om oppgaveløsning mellom sektormyndigheter og mellom statlige, regionale og kommunale organer, private organisasjoner og institusjoner, og allmennheten.
- Planleggingen skal ikke være mer omfattende enn nødvendig.
- Planer skal bidra til å gjennomføre internasjonale konvensjoner og avtaler innenfor lovens virkeområde.
- Vedtatte planer skal være et felles grunnlag for kommunal, regional, statlig og privat virksomhet i planområdet.

3.1 Nasjonale føringer

Kommunal- og distriktsdepartementet er øverste planmyndighet i Norge. Nasjonale forventninger blir gitt ut hvert fjerde år og beskriver regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging. Sammen med statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser og statlige arealplaner gir dette føringer for samfunns- og arealplanleggingen i kommunene.

I «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 – 2027» vektlegges regjeringens ambisjon om å sikre vekst og utvikling i områder med svak eller negativ befolkningsutvikling, samtidig som den har ambisiøse mål for klima, miljø og jordvern. FNs 17 bærekraftsmål er sentrale, og Grane kommune har tatt bærekraftsmålene inn i samfunnsdelen av kommuneplanen. Disse vil følges opp i rulleringen av arealdelen av kommuneplanen. Målet er å skape et trygt, bærekraftig og levende lokalsamfunn, hvor vi sikrer matproduksjon og drift av jordbruksareal, samt en stødig og fremtidsrettet utvikling av næringslivet basert på en langsiktig arealpolitikk.

Grane kommune har fire reinbeitedistrikter innenfor kommunegrensene. Derfor blir det viktig å følge opp de funn som for eksempel blir beskrevet i rapporten *Klimatilpassning i reindriften 2023*. Denne er ifølge regjeringen et viktig grunnlag for Landbruks- og matdepartementets oppfølging av Meld. St 26 (2022-2023) *Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn*, og dermed en viktig ramme for arealplanleggingen i Grane kommune. Berørte reinbeitedistrikter har en viktig rolle i plansaker i reinbeiteområdet, både som rettighetshavere og som kunnskapsleverandører for bruken av ulike områder til reindrift. Mye av den tradisjonelle kunnskapen er ikke dokumentert skriftlig. Derfor er god dialog med reindriften grunnlaget for å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag og en god planprosess. Reinbeitedistriktet vil være en viktig kilde til informasjon for konsekvensutredningen av temaet reindrift, da de kjenner detaljene rundt bruken av området best. Kommunen vil derfor sammen med reindriften, så tidlig som mulig, bli enige om en plan for konsultasjonsprosessen. I tillegg er det en rekke lover og statlige planretningslinjer som legger føringer for den kommunale planleggingen, og som er grunnlag for innsigelser.

Oversikt over nasjonale føringer og retningslinjer:

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027, 20.6.2023
- Meld. St. 13 (2020 – 2021) *Klimaplan for 2021– 2030*
- Meld. St. 40 (2020-2021) *Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030*
- Veileder for kommuner og fylkeskommuner om konsultasjoner med samiske interesser
- Landbruks- og matdepartementet veileder reindrift og plan- og bygningsloven
- Motorferdselsloven med tilhørende NOU 2024: 10
- Veileder om planlegging av fritidsbebyggelse KDD (2022)
- Vannressursloven, inkludert § 11 om kantsonen langs vassdrag
- Lov om forvaltning av naturens mangfold
- Veileder kommuneplanens arealdel – utarbeiding og innhold
- Veileder M-1941 Konsekvensutredning av miljø og klima
- Statens Vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser
- Konsekvensutredning av kommuneplanens arealdel for tema kulturminner og kulturmiljøer
- Riksantikvarens veileder (2023); *Kulturminner, kulturmiljøer og landskap, planlegging etter plan- og bygningsloven*

- M-1326/2019 Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv
- Handlingsplan for friluftsliv 2018– Klima og miljødepartementet
- Meld. St. 14 (2020–2021) *Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold*
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag
- Veileder for konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven
- Sametingets planveileder 2021
- Vannmiljø i arealplanlegging – veileder Klima – og miljødepartementet

I 2015 vedtok alle FNs medlemsland 2030-agendaen med 17 bærekraftsmål. Mange av målene kan ikke innfris uten lokal innsats i kommune-Norge. Derfor må bærekraftsmålene bli en integrert del av samfunns- og arealplanleggingen, på tvers av kommuneplaner og strategier.

Kommuneplanprosessen egner seg for å forankre bærekraftsmålene i lokalsamfunnet, og det blir viktig å løfte opp og inn i planverket de problemstillingene som eventuelt kommer fram i medvirkningsprosessen ved rullering av arealdelen. Dette planprogrammet forholder seg til de vedtatte bærekraftsmålene i kommuneplanens samfunnsdel: nr. 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 og 17.

3.2 Regionale føringer

Nordland fylkeskommune er som regional planmyndighet ansvarlig for utformingen av regionale miljømål for Nordland. Klimagassutslippene i fylket skal reduseres med 60 % fram mot 2030, sammenlignet med 2009.

Kommunen legger premisser for å ivareta hensyn til klima, natur- og friluftsområder og miljøkvaliteter gjennom sin planlegging. Kommunens planoppgaver og planmyndighet er beskrevet i plan- og bygningsloven § 3-3. Grane kommune vil bidra aktivt i alle regionale planprosesser, inkludert oppfølging av regionale miljømål. Lokale miljømål må sees i sammenheng med kommuneplanens samfunnsdel.

Oversikt over regionale føringer og retningslinjer:

- Regional planstrategi for Nordland 2024–2028
- Regional plan for Vefsna (under revisjon)
- Helhetlig vannforvaltning i kommunene – veileder Nordland Fylkeskommune
- Arealpolitiske retningslinjer jf. Fylkesplanen for Nordland 2013-2025 – kapittel 8
- Regional plan for landbruk 2018 - 2030
- Regional transportplan 2022 – 2033 med handlingsprogram
- Rammeplan for avkjørsler og byggegrenser langs fylkesveg i Nordland 2021
- Regional plan for høstbart vilt og innlandsfisk 2016 – 2028
- Strategi for reiseliv og opplevelser i Nordland 2023–2027
- Mineralstrategi for Nord-Norge
- Regional plan for vannforvaltning i Nordland og Jan Mayen vannregion 2022 – 2027
- Klimastrategi NFK

3.3 Lokale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel er retningsgivende for arealdelen av kommuneplanen. Et gjennomgående tema er folkehelse, og universell utforming skal vektlegges der dette er mulig. ROS-analyser skal legge grunnlaget for kommunens arealplanlegging, og man skal bruke de mulighetene som finnes i plan – og bygningsloven for prioriteringer og forenklinger i arealdelen. Hensyn til klimaendringer, endringer i demografi, bolig og næringsutvikling er faktorer som legges til grunn for arealstrategiene som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel.

Strategiene slår fast at det skal utarbeides et arealregnskap for Grane kommune, og man skal der det er mulig, fortsette utbyggingsprosjekter og planarbeid langs eksisterende infrastruktur. Man skal også sikre helhetlig planlegging av områder for fritidsbebyggelse, og tilrettelegge for boligbebyggelse gjennom å avsette areal for boligtomter og boliger av ulik størrelse. For å understøtte næringsutvikling skal man vurdere nye områder for næring i kommunen, og tilrettelegge for mineralnæring ved å se på mulige områder for masseuttak. Man skal vurdere bobilparkering i tilknytning til Trofors, og legge til rette for utfartsparkering i tilknytning til viktige ferdselsområder.

Allmenn ferdsel skal sikres, og man skal utvikle flere stier- og fiskeplasser i nær tilknytning til Trofors sentrum, Svenningelva og Auster-Vefsna. Nasjonalparkene med tilhørende randsoner skal markeres

med hensynssoner med tilhørende bestemmelser i kommuneplanens arealdel. Stavvassdalen skal videreutvikles som innfallsport til Lomsdal-Visten nasjonalpark, Simskardet og Tomasvatn skal videreutvikles som innfallsport til Børgefjell nasjonalpark og man skal sikre en bærekraftig forvaltning av Laksforsen. Reindrift skal hensyntas i arealplanleggingen i kommunen. Både næringsplan, kulturminneplanen og kartlagte sørsamiske kulturminner skal implementeres i kommuneplanens arealdel.

4.0 Utredningstemaer i planarbeidet

Utredningstemaene som utløser krav om konsekvensutredning vil bli konsekvensutredet iht. § 21 i forskrift om konsekvensutredninger.

4.1 Arealregnskap

Et samlet arealregnskapet gir en helhetlig oversikt over hvilke arealbehov kommunen har, betydningen av planforslaget for nåværende ubebygde arealer, og om de samlede arealene avsatt til utbygging samsvarer med behovet. Arealregnskapet vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for kommunestyrets behandling av kommuneplanens arealdel, og det vil bli utarbeidet i løpet av planprosessen.

4.2 Evaluering av gjeldende planer

Grane kommune vil ha en kommuneplan med oppdatert plangrunnlag for å kunne være et effektivt styringsverktøy for utbygging av planområder.

For reguleringsplaner som er eldre enn 10 år kan reguleringsbestemmelsene være utdaterte i henhold til dagens situasjon, lovverk og andre føringer. Temaer som barn og unge sine interesser, forebyggende helse, klima, miljø, transport, kultur og jordvern hadde ikke tilsvarende oppmerksomhet på tidspunktet for planvedtak av de gamle planene, sett i forhold til dagens realiteter og krav.

Det er også nødvendig å gå gjennom områder som ikke er regulerte, men som har fått formål som spredt boligbygging, industri, boligfelt, hyttefelt og vurdere om de skal være med i ny arealdel av kommuneplanen. Grane kommune må ta stilling til hva som skal være med videre, og hva som skal oppheves.

Kommunedelplan for Trofors skal gjennomgås og vurderes videreført, eller eventuelt oppheves med videreføring i ny arealdel for de områdene uten vedtatt reguleringsplan. I henhold til arealstrategi nr. 14 i kommuneplanens samfunnsdel skal kulturminneplanen tas inn i arealdelen av kommuneplanen, samt sørsamiske kulturminner som er kartlagte.

4.3 Vannforvaltning

Relevant regelverk krever at kommunen tar drikkevannshensyn i areal- og reguleringsplaner. Farekartlegging av vannkilder skal danne grunnlag for hensynssoner og restriksjoner i kommuneplanens arealdel. Hensynssoner for drikkevann skal synliggjøres i plankartet med klare bestemmelser. Helhetlig forvaltning av vann- og avløp kan sikres gjennom oppdaterte temaplaner og kommunedelplaner. Rekkefølgebestemmelser skal sikre at nye reguleringsplaner ivaretar hensyn til

drikkevann og infrastruktur. Krav til tilkobling til eksisterende vannforsyning bør vurderes ved nye utbyggingsområder. Det skal tas aktivt stilling til spredt utslipp av svartvann, og vurdere regelverk for fritidsbebyggelse.

Hver reguleringsplan må inkludere en helhetlig kartlegging av vann og avløp, med teknisk plan godkjent før første gangs høring. Alle bygninger må kobles til en trygg og tilstrekkelig drikkevannskilde, og råvannskilder må beskyttes gjennom hensynssoner. Reguleringsplaner bør inneholde tiltak for å hindre smittespredning av planteskadegjørere, som potetcystenematoder og floghavre. Entreprenører må desinfisere utstyr for å forebygge smitte mellom vassdrag. Kommunen skal ta hensyn til trekkruiter og sikre at gjerder ikke skader dyr. Kommuneplanen må synliggjøre hoved- og reservekilder med hensynssoner for langsiktig beskyttelse mot forurensing.

Administrasjonen vil innarbeide en generell bestemmelse/retningslinje som sikrer at vannmiljø og miljømål vurderes i alt planarbeid. Kommunen vil følge med på den kommende oppdateringen for 2028–2033 fra Nordland Fylkeskommune.

4.4 Bolig – og fritidsbebyggelse

I revideringen av kommuneplanens arealdel er det aktuelt å se på regulering av boligbebyggelse både i Trofors sentrum med tanke på eventuelle utvidelser, samt i Fiplingdal, på Grane, i Svenningdal og på Majavatn. Grane kommune er en stor hyttekommune med 900 registrerte fritidsboliger (SSB) og det bør vurderes i hvilken grad det skal legges til rette for videre fritidsbebyggelse. Man må vurdere om det skal åpnes opp for nye områder hvor fritidsbebyggelse tillates, eller om man kun skal videreutvikle de områdene som i dag er regulert til fritidsbebyggelse. Det er også relevant å vurdere tetthetsgraden av hyttetomter i de regulerte områdene.

4.5 Mineralutvinning

For å nå FNs bærekraftsmål er det grønne skiftet og bedre sosiale forhold sentrale begreper. Dermed vil spørsmål knyttet til mineraler være viktige i arbeidet for å nå disse målene. Overgangen til et nullutslippssamfunn er avhengig av sikker tilgang til en rekke ulike mineraler og metaller. Selv med en best mulig gjenvinning og resirkulering vil behovet for uttak av nye mineraler og metaller øke.

I Europakommisjonenes «Critical Raw Materials Act (CRMA)» trekkes Norden frem som et spesielt fruktbart område for å kunne dekke mye av Europas etterspørsel av kritiske mineraler. Ifølge Direktoratet for Mineralforvaltning sine karttjenester er det markerte områder i Grane kommune som prospektører (nasjonalt og internasjonalt) ser på som interessant for å kunne finne mineralressurser. Grane kommune skal ta kontakt med avdelingene Mineralressurs, Samfunnsgeologi og/eller Geofarer ved Norges Geologiske Undersøkelse (NGU) for å få innspill fra Norges fremste kunnskapsbærere for mineraler og samfunnsgeologi

4.6 Fornybare energiresurser

Grane kommunestyre har den 11.12.2024 besluttet at Helgeland Kraft skal involveres i planprosessen i vedtak 65/2024. Det er mulighetsrommet for kraftutbygging i Vefsnavassdraget og tilhørende sidevassdrag som ønskes utredet av Helgeland Kraft. Det skal også vurderes om kommunen har områder som egner seg for andre fornybare energiresurser som blant annet vindkraft og solkraft.

4.7 Samiske interesser og reindrift

Reindrifta i Norge bruker nær 40 % av Norges landareal, fordelt på nesten 140 av landets kommuner. Grane kommune har fire reinbeitedistrikter innenfor kommunegrensene. I forbindelse med rullering av arealdelen av kommuneplanen kan det være aktuelt å se på klimautfordringene som reinbeitedistriktene møter i Grane kommune, og vurdere dette opp mot mulige nye arealformål i

arealdelen av kommuneplanen. Prosessen skal gjennomføres sammen med det samiske miljøet. Dette gjelder for eksempel i utbyggingsprosjekter som opparbeidelse av nye veier, hyttefelt, kraftlinjer, scooterløyper, mineralutvinning, vindkraftverk, utbygging av elver og oppdemming av innsjøer mm. Rapporten *Klimatilpassning i reindriften 2023* er relevant i denne sammenheng.

4.8 Naturmangfold og klima

Tap av natur og økosystemer er en hoveddriver for den globale naturkrisen. Naturmangfoldet i Grane har avgjørende betydning for økologisk stabilitet, lokale næringsgrunnlag og friluftsliv. Arealplanleggingen må derfor skje med respekt for økologiske funksjoner og biologisk bærekraft. Planen skal støtte opp under nasjonale mål om å stanse tapet av naturmangfold og oppnå god økologisk tilstand i henhold til St.meld. nr. 14 (2015–2016) "Natur for livet", og følge prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12.

Klimaendringene vil påvirke Grane kommune gjennom økt flomfare, hyppigere ekstremvær og endringer i naturmiljø og ressursgrunnlag. Kommuneplanens arealdel må tilpasses dette og bidra til både klimatilpassning og utslippskutt. Dette er i tråd med St.meld. nr. 13 (2020–2021) Klimaplan for 2021–2030, som legger vekt på kommunenes ansvar i arealpolitikken for å begrense utslipp og bygge motstandsdyktige lokalsamfunn.

Eksisterende utredninger vil sammen med et oppdatert arealregnskap hjelpe kommunen i arbeidet med konsekvensutredninger av prosjekter. Når det gjelder naturmangfold har det blitt gjort flere undersøkelser i kommunen i forbindelse med vern av natur. Dette er informasjon som kommer kommunen til stor nytte i vurderingen av arealformål også i rulleringen av denne planen, og ved nye prosjekter som utløser krav om utredning. Eksisterende informasjon skal brukes aktivt i rulleringen av arealdelen av kommuneplanen.

4.9 Næringsutvikling

For å bli en attraktiv kommune å bo og jobbe i må Grane kommune jobbe aktivt med næringsutvikling. Dette skal skje i tråd med de strategier som er vedtatt i samfunnsdelen av kommuneplanen og i gjeldende næringsplan. Kommune ønsker særlig se på muligheten av å tilrettelegge for energikrevende næringsaktører (næringsområde ved nasjonalt transmisjonsnett), og vurdere om det trengs flere næringsareal for næringsdrivende i samråd med næringslivet i kommunen. Det skal vurderes om areal må omreguleres i forbindelse med næringsutvikling langs Auster-Vefsna, Svenningelva og Vefsna som følge av en forventet, økende fiske- og elveturisme.

4.10 Statlig sikret friluftsområde

Grane kommune skal i dialog med grunneiere vurdere om det er riktig å søke om status som statlig sikret friluftsområde på noen av kommunens mest besøkte attraksjoner. Dette med tanke på en forventning om økt turisme i de neste tiårene, og for å sikre en bærekraftig besøksforvaltning.

4.11 Støy

I forbindelse med eventuelle utvidelser av motorsportbaner og skytebaner i Grane kommune skal utbygger utrede for støy der det er nødvendig, jmf. «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, T-1442/2016»: Kapittel 8.2. By- og tettstedsutvikling i fylkesplanens arealpolitiske retningslinjer. Hensynssoner/faresoner rundt banene må også vurderes. Dette fordi støy legger begrensninger for hva som er lov å bygge hvor.

5.0 Grunnlag av vurdering for endringer i arealdelen

Plan- og bygningsloven (2008) inneholder et krav om at alle planer skal ha en beskrivelse av planens virkninger som en del av planbeskrivelsen. For nærmere angitte planer kreves en utvidet vurdering og beskrivelse av planens virkninger for miljø og samfunn, en konsekvensutredning, som en del av planbeskrivelsen. Dette gjelder regionale planer med retningslinjer for fremtidig utbygging, kommuneplanens arealdel i de kommunedelplanene der det angis områder for utbyggingsformål og reguleringsplaner som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Konsekvensutredninger tar utgangspunkt i planprogrammet.

5.1 Metode, konsekvensutredninger og ROS-analyse

Metoden som Grane kommune vil bruke bygger på veilederen M-1941 «Konsekvensutredning av miljø og klima», Statens Vegvesens håndbok V712 «Konsekvensanalyser» og «Konsekvensutredning av kommuneplanens arealdel for tema kulturminner og kulturmiljøer». Det skal også redegjøres for den samlede virkningen av arealbruksendringene i planforslaget. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede virkningene av arealbruksendringer innenfor reinbeitedistriktet vurderes. Konsultasjonsplikten som følger av Sameloven kapittel 4 legges til grunn for arbeidet med rulleringen av arealdelen av kommuneplanen.

Ved nydyrking av mer enn 50 dekar må det også foreligge en konsekvensutredning.

Ved endring av arealformål i rulleringen av arealdelen for Grane kommune skal det vurderes konsekvens av nytt formål, i forhold til gjeldende formål. Dette gjøres i uavhengige konsekvensutredninger. I henhold til KU- forskriftens § 6 skal planens virkninger for miljø og samfunn utredes dersom revisjon av planen innebærer:

- Nye utbyggingsområder og/ eller arealer som kommunen ønsker omdisponert
- Endringer av utbyggingsområder
- Endring av planbestemmelser som kan ha virkning på miljø og samfunn. Dette kan eksempelvis være at det åpnes for vesentlig høyere utnyttelse av et område.
- Åpning for spredt bebyggelse i LNFR- områder
- Båndlegging av områder etter pbl. §11- 8 i påvente av senere regulering

I henhold til plan- og bygningsloven § 4-3 skal det gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) ved utarbeidelse av planer for utbygging. ROS-analyser skal sikre at planen ivaretar hensynet til samfunnssikkerhet. DSBs veileder «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging» fra 2017 legges til grunn for arbeidet med ROS i kommuneplanens arealdel for Grane kommune.

5.2 Premisser for arealutvikling

Ved oppstart av planarbeidet kan private aktører sende inn forslag til endring i arealformål i kommuneplanen. Planprogrammet skal gi tydelige føringer som kan bidra til at de forslagene som kommer inn er i tråd med kommunens utviklingsstrategier. Dette gir større forutsigbarhet og kan

hindre at utbyggere, grunneiere, kommunen og andre aktører bruker ressurser på forslag som ikke vil nå frem. Det er de vedtatte arealstrategiene i kommuneplanens samfunnsdel som i stor grad ligger til grunn for vurdering av arealinnspill.

Forslag som ikke er i tråd med føringer gitt i planprogrammet avvises tidlig, gjennom en første grovsiling av innsendte forslag, og blir ikke gjenstand for full konsekvensutredning. Dette er i tråd med Statsforvalterens anbefalinger og KMDs veileder for kommuneplanens arealdel. Et forslag til grovsiling vil bli lagt fram til politisk behandling parallelt med sluttbehandling av planprogrammet. En slik siling vil bidra til at kommunen ikke bruker ressurser på konsekvensutredning av innspill som ikke vil føre frem.

6.0 Planprosess, medvirkning og framdrift i planarbeidet

6.1 Planprosess

I februar 2025 ble forslaget til planprogram behandlet i kommunestyret, og sendt på høring i 6 uker. Samtidig ble det varslet om oppstart av planarbeid, både på kommunens hjemmeside og i lokalavisen. Forslag til planprogram omarbeides etter høringsinnspill i mai 2025, og i juni 2025 fastsettes planprogrammet av kommunestyret.

6.2 Medvirkningsstrategier og prioriterte befolkningsgrupper

Grane kommune skal gjennom hele planarbeidet sørge for åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i lokalsamfunnet og ha dialog med organiserte og uorganiserte interesser. Kommunen skal tilpasse medvirkningen slik at den ikke blir for omfattende i forhold til de strategiske beslutningene som skal tas gjennom planvedtaket. Det skal legges til rette for medvirkning, og det skal sikres medvirkning fra grupper som ikke er i stand til å medvirke direkte. Det skal sikres god informasjon gjennom kommunens nettsider i alle deler av planprosessen, og i tillegg til møter med utvalgte grupper i befolkningen skal det også avholdes åpne folkemøter for å sikre en reell mulighet for medvirkning for hele kommunens befolkning.

De tre viktigste fasene for medvirkning er:

- Ved høring og offentlig ettersyn av planprogrammet
- Ved utarbeidelse av planforslaget til kommuneplanens arealdel
- Ved høring og offentlig ettersyn av planforslaget til kommuneplanens arealdel

Alle innspill blir vurdert i planprosessen. Innspill til endringer i arealbruk vil bli vurdert opp mot rammene i arealstrategien vedtatt i samfunnsdelen av kommuneplanen.

Grane kommune har på bakgrunn av kommuneplanens samfunnsdel pekt ut disse som særlig viktige i medvirkningsprosessen: Barn og unge, eldre, reindrift og landbruk, øvrig næringsliv inkludert reiselivet, lag og foreninger og nasjonalparkstyrene for Lomsdal-Visten og Bjørgefjell, samt aktuelle

forvaltningslag for Vefsnassdraget. I tillegg skal det avholdes møter med kommunens administrasjon og kommunestyret.

6.2.1 Barn og unge

Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. I kommuneplanens samfunnsdel under kapittel om «Folkehelse, livsmestring og tilhørighet» vektlegges blant annet FNs bærekraftsmål nr. 1, 3 og 11. Det er viktig å sikre at barn og unge fra ulike bakgrunn og fra ulike sosiale lag får samme mulighet til å påvirke hvilke møteplasser kommunen skal legge til rette for. Kommunen skal tilrettelegge for fysisk aktivitet for alle, og et bærekraftig lokalsamfunn sørger for både bo- og bilyst.

Det vil bli gjennomført fysiske møter med ungdomsrådet i kommunen, og dessuten skal det være mulig for alle å komme med digitale innspill via kommunens hjemmeside, uansett alder og sosiale eller fysiske forutsetninger. Viktige temaer å drøfte med ungdomsrådet er eksempelvis omdisponering av arealer til byggeformål, fritidsinteresser, friluftsliv, kulturelle tiltak og utvikling av fornybar energi.

6.2.2 Eldre

Grane kommune har en stor andel eldre, og denne delen av befolkningen vil vokse i de neste tiårene. I kommuneplanens samfunnsdel under kapittel om «Folkehelse, livsmestring og tilhørighet» vektlegges blant annet FNs bærekraftsmål nr. 3, og det står følgende: «Dette målet fokuserer spesielt på å sikre god helse og trivsel for alle mennesker i alle aldre.» I Grane kommune skal det være godt å leve hele livet. Det skal avholdes fysiske møter med de eldre i samarbeid med Grane frivillighetssentral på egnede møteplasser som sikrer en bred deltakelse.

6.2.3 Reindrift og landbruk

Det er fire reinbeitedistrikter i Grane kommune, og en betydelig andel sør-samisk befolkning. Reglene i Sameloven, kapittel fire, sier at konsultasjoner mellom offentlige myndigheter og Sametinget, eller andre samiske interesser, skal foregå i god tro og med formål om å oppnå enighet.

Næringen opplever press fra både klimaendringer og arealinngrep av ulike slag både i Norge, Sverige og Finland. Grane kommune ønsker å tilrettelegge for en bærekraftig reindrift, og vil verne om de sør-samiske kulturverdiene og leveste. Arealdelen av kommuneplanen legger langsiktige føringer for arealbruk i kommunen, og det er meget viktig at prosessen er åpen og konstruktiv. I kommuneplanens samfunnsdel står det i kapittel om «Bærekraftig samfunns- og næringsutvikling» at «Vi skal ha god dialog med reindriftnæringen og bistå med utvikling av næringen der dette er ønskelig. Vi skal også jobbe for en god areal- og rovdyrforvaltning innenfor reinbeiteområder.» Det vil bli arrangert egne, fysiske møter for reindriftnæringen og den samiske befolkningen, med mulighet for å delta digitalt for de som ønsker det.

Grane kommune er en landbrukskommune, og å ivareta matsikkerhet og tilrettelegge for nydyrking av areal er nedfelt i samfunnsdelen av kommuneplanen. Mål 2.3 under «Bærekraftig samfunns- og næringsutvikling» i kommuneplanens samfunnsdel slår fast at «Grane kommune skal jobbe aktivt for å understøtte og utvikle landbruket i kommunen.» Som mange andre kommuner opplever Grane kommune en nedgang i antall gårdsbruk, og det er derfor særlig viktig for rekruttering at det er langsiktige og ikke minst levedyktige arealstrategier som blir vedtatt i arealdelen av kommuneplanen.

Det vil bli avholdt fysiske møter med næringen, med mulighet for digital deltagelse for de som ønsker det.

6.2.4 Næringsliv og reiseliv

Det har vært store endringer i Grane kommune det siste ti-året på grunn av sentralisering, rasjonalisering og digitalisering. Dette har gitt omstilling, nedlegging eller reduksjon i antall arbeidsplasser i mange næringer, samt offentlige virksomheter. Næringslivet ellers kjennetegnes av mange små bedrifter, som hver for seg kan være sårbare. Bygg- og anleggsnæringen, samt service- og handel utgjør en vesentlig del av disse. For å være en attraktiv kommune å bo og jobbe i må det tas hensyn til de behov næringen opplever innenfor en langsiktig og bærekraftig arealpolitikk. Det skal avholdes fysiske møter med mulighet for digital deltagelse for å sikre en konkret og hensiktsmessig medvirkning fra næringslivet i rulleringen av arealdelen av kommuneplanen.

Reiselivet i Grane kommune har hatt en positiv utvikling de siste årene, og en friskmelding av Vefsna-vassdraget i 2017 har ført til en betydelig økning i fisketurismen. Denne delen av næringslivet kan spille en vesentlig rolle for Grane kommune i de kommende tiårene, og en framtidsrettet arealpolitikk er i så måte avgjørende for en bærekraftig utvikling. Kommunen opplever allerede presspunkter hvor det til tider er mye folk samlet på ett sted, f.eks. Laksforsen, og en oppdatert arealpolitikk vil være vesentlig for utviklingen av et bærekraftig reiseliv i Grane kommune. Det vil bli avholdt fysiske møter sammen med Grane næringsutvikling AS og Visit Helgeland AS. Grane kommune er en av 18 eiere av Visit Helgeland, og ønsker å bruke deres kompetanse med tanke på utvikling av reiselivet i tråd med en bærekraftig arealpolitikk.

6.2.5 Lag og foreninger

Grane kommune har mange lag og foreninger og ønsker at disse skal komme med innspill til kommuneplanens arealdel i tråd med de føringer som er lagt i samfunnsdelen av kommuneplanen. Den frivillige sektoren er en meget viktig del av Grane-samfunnet, og for å skape et enda mer livskraftig og attraktivt lokalsamfunn er det viktig å få innspill som kan styrke denne delen av kommunen. Det vil bli avholdt fysiske møter med mulighet for digital deltagelse.

6.2.6 Nasjonalparkene Lomsdal-Visten og Børgefjell

Grane kommune er en nasjonalparkkommune, og ønsker å bruke de muligheter som finnes for økt verdiskapning hånd i hånd med en bærekraftig forvaltning av sårbar natur. Punkt 10 i samfunnsdelen av kommuneplanens arealstrategier sier: «Nasjonalparkene med tilhørende randsoner skal markeres med hensynssoner med tilhørende bestemmelser i kommuneplanens arealdel.» Mens nasjonalparkene har egne besøksforvaltningsstrategier som Grane kommune følger, har ikke Grane kommune en egen besøksforvaltningsstrategi pr. i dag. Dette ønsker man å forandre på, også i tråd med at kommunestyret har vedtatt at Grane kommune skal bli et bærekraftig reisemål etter Innovasjon Norges kriterier. Dette er en prosess som ivaretas av Vefsna regionalpark. Det vil bli avholdt digitale møter med nasjonalparkforvaltere, og Visit Helgeland og Vefsna regionalpark vil bli invitert inn i møtene for å sikre en bred og felles forståelse av nasjonalparkkommunens arealforvaltning og besøksstrategier.

6.2.7 Nasjonalt laksevassdrag Vefsnavassdraget

Vefsna er et nasjonalt laksevassdrag og vernet mot kraftutbygging. Vefsna har gjennomgått en gjenoppbygging etter å ha vært smittet av lakseparasitten Gyrodactylus salaris, og elva er nå blant de mest lovende lakseelvene i Nordland. Vefsna har et stort produksjonspotensial, kun overgått av Tana i Norge. Med mål om å nå 100 % av tidligere laksemengder, er det realistisk å forvente en årlig fangst på opptil 50 tonn i fremtiden, noe som ville plassere Vefsna blant de tre beste laksevassdragene i landet.

Grane kommune vil fortsette å tenke fremtidsrettet med tanke på kommuneplanens arealdel og avsette områder for næring og forvaltning i kommende tiår. Forvaltningslagene er særdeles viktige samarbeidspartnere i planarbeidet, og i medvirkningsprosessen.

6.2.8 Kommunens administrasjon og politikere

I kommuneplanens samfunnsdel er det et eget kapittel om «Organisasjonen inn i fremtiden». Grane kommune trenger en effektiv, kompetent og innovativ administrasjon også i fremtiden, og kommunen ønsker å være en attraktiv arbeidsplass for høyt kvalifiserte ansatte. I tillegg må politikere ta eierskap til en langsiktig arealplan som setter rammer for vedtak. Dette gjør at vedtakene er kvalifiserte og tufter på en kommunalpolitisk, felles forståelse av rammevilkårene til Grane kommune. Det vil derfor bli avholdt fysiske møter med administrasjonens ledelse, og samarbeids – og orienteringsmøter med kommunestyret i løpet av planprosessen.

6.2.9 Øvrig befolkning

De aller fleste av kommunens befolkning faller inn under kategoriene som allerede er nevnt, men det er likevel viktig å avholde folkemøter som gjør at man kan møtes også på en arena utenfor sine spesifikke interesseområder. Dette er viktig for å fange opp alle fasetter av en sammensatt kommunebefolkning, og sørge for at også for eksempel nye landsmenn som ikke har hatt anledning ennå til å knytte store nettverk blir hørt. Man kan komme med innspill digitalt til kommunen gjennom hele planprosessen. Innspill sendes til post@grane.kommune.no eller som skriftlig brev til kommunen.

6.3 Fremdrifts- og gjennomføringsplan

2025

- **Februar:**
 - Utarbeide forslag til planprogram
 - Forslag til planprogram opp i formannskap 18.02.25 og kommunestyre 19.02.25, og sendes deretter på høring i seks uker
- **Mars - september**
 - Høring og offentlig ettersyn planprogram
 - Oppstart planarbeid
 - Medvirkningsmøter for planprogram
 - Kommunens administrasjon
 - Kommunestyret
 - Ungdomsrådet og seniorer via Frivillighetssentralen
 - Reindrift og landbruk
 - Næringslivet inkludert reiselivet
 - Lag og foreninger
 - Nasjonalparkstyrene
 - Åpent folkemøte
- **Juni - november**
 - Fastsetting og politisk behandling av planprogram
 - Oppstart utarbeidelse av planforslag
 - Melde inn til regionalt planforum Nordland og delta på planforum
 - Ferdigstille arealregnskap
- **Desember**
 - Medvirkningsmøter for planforslag
 - Kommunens administrasjon
 - Kommunestyret
 - Ungdomsrådet og seniorer via Frivillighetssentralen
 - Reindrift og landbruk
 - Næringslivet inkludert reiselivet
 - Lag, foreninger
 - Nasjonalparkstyrene
 - Åpent folkemøte

2026

- **Januar**
 - Ferdigstille planforslag
 - Delta i regionalt planforum
- **Februar**
 - Politisk behandling planforslag
 - Høring og offentlig ettersyn planforslag
- **Mars - september**
 - Medvirkningsmøter for planforslag
 - Kommunens administrasjon
 - Kommunestyret
 - Ungdomsrådet og seniorer via Frivillighetssentralen
 - Reindrift og landbruk
 - Næringslivet inkludert reiselivet
 - Lag, foreninger
 - Nasjonalparkstyrene
 - Åpent folkemøte
- **Mai - november**
 - Bearbeiding høringsinnspill og planforslag
- **Desember**
 - Sluttbehandling planforslag
 - Kunngjøring av vedtatt plan

Fra: Ingrid Moe Dahl[ingrid.moe.dahl@miljodir.no]
Sendt: 03.07.2025 16:04:07
Til: Ingrid Moe Dahl[ingrid.moe.dahl@miljodir.no]
Tittel: Opptak av orienteringsmøte 13. juni om oppdrag om organisatorisk tilknytning for verneområdeforvaltere

Hei, alle forvaltere!

I forbindelse med at vi holdt et orienteringsmøte 13. juni om oppdraget Miljødirektoratet har fått om organisatorisk tilknytning for verneområdeforvaltere, fikk vi spørsmål om muligheten for å tilgjengeliggjøre et opptak av dette i etterkant for de som ikke hadde anledning til å følge det samme dag.

Vedlagt er presentasjonen som ble holdt på orienteringsmøtet.

Opptak av Terje Qvam sin gjennomgang av presentasjonen finner dere her:
[Orienteringsmøte: Oppdrag om utredning om verneområdeforvaltere - YouTube](#)

Dette kan dere dele med styremedlemmer dersom det er noen av de som ønsker å få sett presentasjonen nå i ettertid.

Som Terje også nevnte i møtet legger vi opp til et nytt orienteringsmøte i høst, trolig i løpet av oktober. Dette vil dere få nærmere informasjon om senere.

Ønsker dere alle en riktig god sommer!

Mvh Ingrid

Hilsen
Ingrid Moe Dahl
seniorrådgiver, seksjon for verneområder

mobil: 414 70 633
ingrid.moe.dahl@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no | www.miljostatus.no
sentralbord: 73 58 05 00

Orienteringsmøte

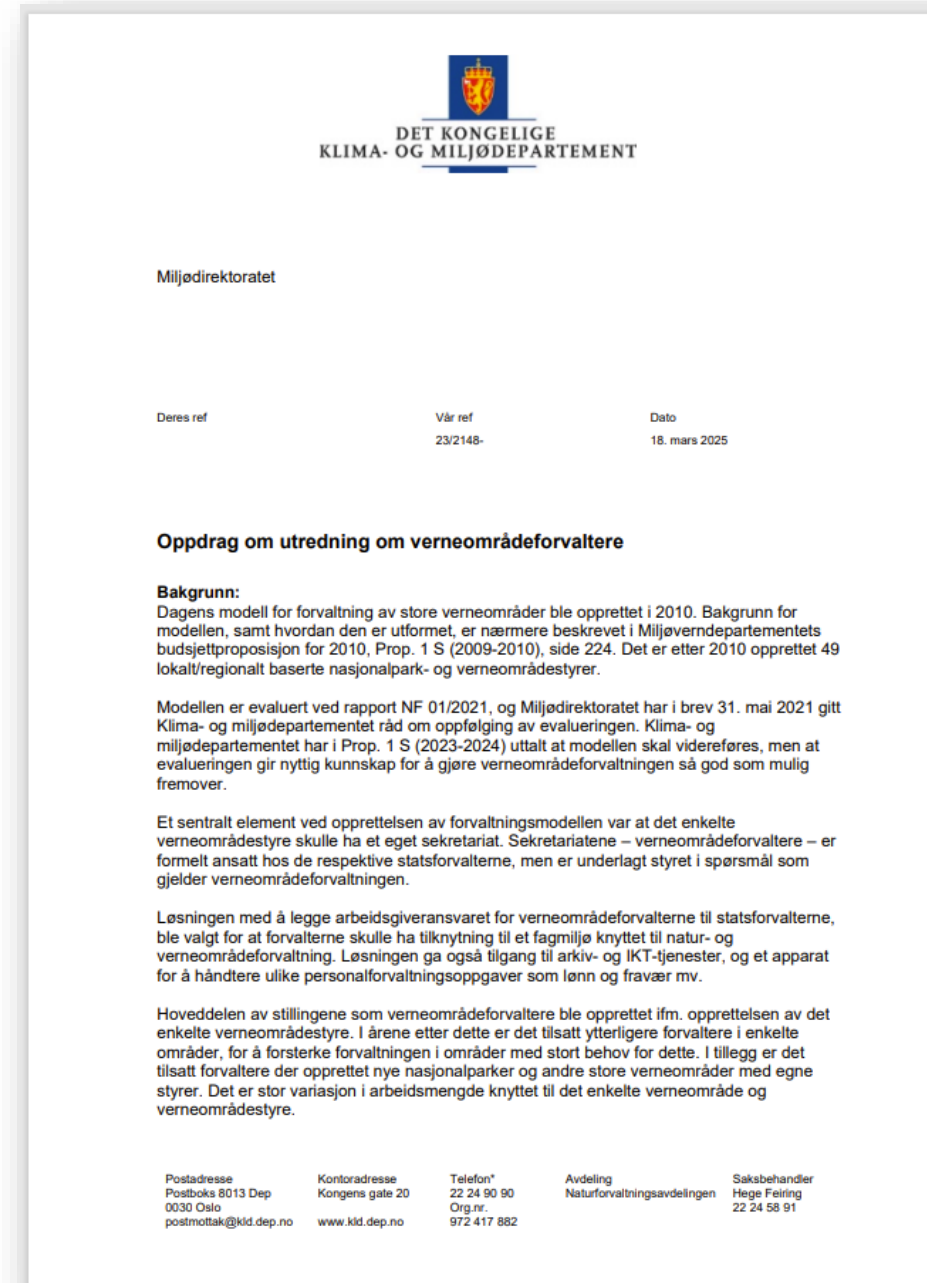
Oppdrag 30 – organisatorisk tilknytning for
verneområdeforvaltere

Terje Qvam, seksjonsleder verneområdeseksjonen

Teams-møte 13.6.2025

Kort om oppdraget

- Bakgrunn for oppdraget
- Utfordringer ved dagens forvaltning
- Forutsetninger for oppdraget:
 - Fortsatt desentralisert plassering av forvalterne
 - Ivaretagelse av verneområdestyrenes faglige instruksjonsmyndighet overfor forvalterne
- Ikke en endring i forvaltningsmodell
- Frist 1. mai 2026

Miljødirektoratet er bedt om å

«gjennomgå verneområdeforvaltnernes organisasjonsmessig tilknytning og øvrige organisering, og vurdere om det bør gjøres endringer for å styrke forvaltningen av verneområdene».

Dette inkluderer endringer som:

- Fører til en mer helhetlig forvaltning mellom verneområder
- Styrker det faglige nettverket mellom verneområdeforvaltere
- Øker erfaringsdelingen mellom forvalterne
- Bedrer forholdene for veiledning av forvalterne og styrker deres kompetanse
- Gir bedre fungerende knutepunkter
- Gir mer fleksibilitet i fordeling av oppgaver ifm sykdom, vakanser mv eller pga ulike ressursbehov mellom områder
- Gir mer lik organisering av forvalterne og styrker den daglig ledelsen av dem bl.a. når det gjelder organisering av arbeid, fordeling av oppgaver mv
- Fører til bedre rollehåndtering, herunder gjør rollene tydeligere for publikum
- Styrker samarbeidet med Statens naturoppsyn
- Styrker samarbeidet med besøkssentrene

Hva skal utredes

Skal omfatte flere alternativer **i tillegg til dagens ordning** (nullalternativet):

1. Beholde dagens ordning i all hovedsak, men se på bedringspunkter i denne
2. Samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere
3. Samle arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet
4. Opprette en egen organisasjon med egen ledelse, men der fellestjenester (arkiv, lønn osv) håndteres av direktoratet

Direktoratet kan også utrede andre alternativer.

Organisering av arbeidet

- Styringsgruppe internt i Miljødirektoratet
- Tverrfaglig arbeidsgruppe internt i Miljødirektoratet
- Referansegruppe sammensatt av 11 deltakere med ulike roller

Referansegruppen

Eli Blakstad	Miljø- og landbruksdirektør	Statsforvalteren i Innlandet
Hege Christin Bjørkmann	Styreleder	Seiland/Sievju nasjonalparkstyre
Heidi Marie Gabler	Seksjonsleder for naturvern	Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Haakon Eldar Nordseth	Styreleder	Verneområdestyret for Trollheimen
Inga-Lill Sundset	Styreleder	Midtre Norland nasjonalparkstyre
Jannike Wika	Forvalter	Vega verneområdestyre
Jørn Trygve Haug	Forvalter	Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde
Monika Olsen	Forvalter	Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
Ole Tvette Muriteigen	Styreleder	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Tom Mello	Styreleder	Færder nasjonalparkstyre
Trygve Snøtun	Forvalter	Jostedalsbreen nasjonalparkstyre

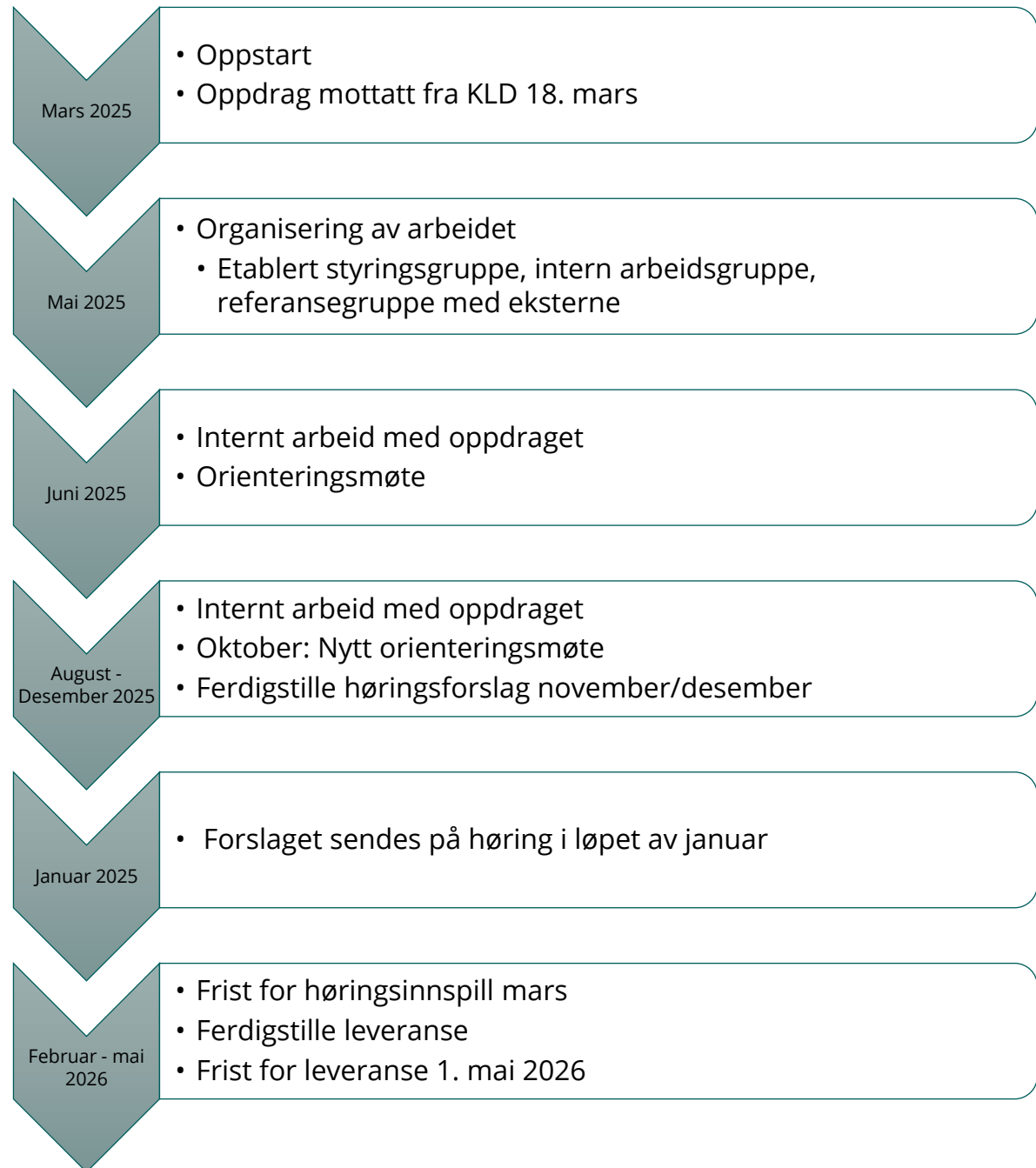

Involvering og forankring

- Orienteringsmøter
- Referansegruppe
- Mulighet for å gi innspill (post@miljodir.no)
- Høringsrunde før Miljødirektoratet sender tilrådning til KLD
- God informasjon til forvaltere

Tentativ fremdriftsplan for arbeidet

Statens vegvesen

Innsynskrav i – 25/61312–7

Vi viser til innsynskrav i dokument.

Innvilget:

Innsynskrav i dokument med saksnummer **25/61312–7** er innvilget og følger vedlagt.

Postadresse
Statens vegvesen

Postboks 1010 Nordre Ål
2605 Lillehammer

Telefon: 22073000

firmapost@vegvesen.no

Org.nr: 971032081

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Statens vegvesen

Notat

Til: DGA00 Transport nord
Fra: Veg og gate
Kopi: Jan Oddgeir Handeland
Tore Bjerkan

Saksbehandler/telefon:
Odd Anders Magnussen / 38121537
Vår dato: 29.07.2025
Vår referanse: 25/61312-7

Søknad om fravik – Service- og vegvisning til Børgefjell nasjonalpark

Viser til fravikssøknad fra vegnormal N300 av 12.03.25 og avklaring av 08.04.25.

Vi godkjenner ikke søknaden, se vedlagte fraviksskjema for mer informasjon.

Vegdirektoratet
Myndighet og regelverk
Med hilsen

Arne Meland
avdelingsdirektør

Matteo Stefano Pezzucchi
seksjonsleder

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Vabakkjen 7
5404 STORD

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Statens vegvesen

Søknad om fravik

Del 1 – søknadsdel (fylles ut av fravikssøker)

Fravikssøker: Statens vegvesen Transport og samfunn	
Saksbehandler hos fravikssøker: Jan Oddgeir Handeland	
Dato: 25. feb. 2025	
Arkivreferansen til fravikssøker: 25/61312	

Prosjekt (navn): Skiltfornying til Børgefjell nasjonalpark			
Vegnummer:	E6 og fv. – Helgeland	Fartsgrense:	80 km/t
ÅDT (i dag):	1400	Dim.klasse:	– Skriv –
ÅDT (dim.år):	– Skriv –	Tegn.nr:	– Skriv –
Brunummer ¹ :		– Skriv –	
Tunnellengde:		– Skriv –	
Plannivå:		– Velg –	

Normal det søkes om å fravike

N300

Eventuelt, nummer og navn på rundskrivet: Servicesymbol 640.30 Naturvernområde

Krav:	Begrunnelse for fravik:
Kravkategori: <i>Skilt</i>	
Gjengivelse av kravet: Servicesymbol 640.30. Verneform skal kun framgå av skiltingen når det skiltes til visningsmål tilknyttet nasjonalpark eller naturreservat.	Vegvisningsskilt til Børgefjell nasjonalpark skal også ha det samiske navnet for nasjonalparken, Burkije vaarjelimmiedajve. Er vedtatt i stadnamn register, Kartverket den 05.02.2025. Det er i dag skiltet med tidligere versjon av servicesymbol 640.30 og tekst «Børgefjell» På grunn av nytt symbol og samisk navn på Børgefjell nasjonalpark ønsker vi å fornye vegvisningen til Børgefjell nasjonalpark på norsk og samisk. Vegvisningsskilt til Børgefjell nasjonalpark med tekst «nasjonalpark/ vaarjelimmiedajve» vil skiltene bli unormale lange eller meget brede. Se vedlagt skisse.

¹ Gjelder bru, ferjekai og annen bærende konstruksjon prosjektert eller forvaltet i samsvar med N400 eller N401

	Skilt til Børgefjell nasjonalpark på norsk og samisk uten «nasjonalpark/ vaarjelimmiedajve»: Disse skiltene vil ha normal lengde og bredde. Eneste endring fra dagens skilt vil bli nytt symbol og samiske navnet for Børgefjell. De som skal til Børgefjell nasjonalpark, har på forhånd gjort sine forberedelser og orientert seg om veien til ønsket innfallsport. Børgefjell nasjonalpark ble opprettet i 1963 og er godt kjent av turfolk i Norge og utlandet. Det skiltes også til Børgefjell nasjonalpark i fra E6 i Trøndelag, Smalåsen. Transport midt 1 har ikke innvendinger til at det søkes fravik.
Vedlegg til saken:	Skiltplan for størrelse av skilt med og uten nasjonalpark/vaarjelimmiedajve Svarbrev fra Transportforvaltning midt 1
Konsekvenser av fravik	
Konsekvenser for teknisk kvalitet:	
Ingen	
Konsekvenser for sikkerhet (for trafikantene):	
Vil bedre sikkerheten for trafikantene ved at tekstmengden ikke blir for stor og forståelse av visningen	
Konsekvenser for miljøkvalitet, ytre miljø og HMS:	
ingen	
Konsekvenser for estetikk:	
Vil bedre estetikken ved at skiltet ikke blir for stor	
Konsekvenser for økonomi:	
Kostnaden på skilt blir lavere	
Konsekvenser for drift:	
ingen	
Konsekvenser for vedlikehold:	
Ingen	
Konsekvenser for framkommelighet (gjelder alle kjøretøy- og trafikantgrupper):	
Ingen	

Andre konsekvenser:
Ingen – Børgefjell nasjonalpark er godt kjent at alle som søker dit vil oppfatte at skiltingen viser/veileder til nasjonalparken
Forslag til avbøtende tiltak
– Skriv –

Støtte av søknaden	
Støtter	– Velg – søknaden? ☐ Ja ☐ Nei
Namn:	– Skriv –
Dato:	– Velg –
Begrunnelse:	– Skriv –

Del 2 – behandlingsdel

Saksbehandler hos Vegdirektoratet: Odd Anders Magnussen Dato: 29. jul. 2025 Arkivreferanse hos Vegdirektoratet (saks- og dok.nr.): 25/61312-7		
Vegdirektoratet sin begrunnelse for beslutning:	Godkjent	Ikke godkjent
Om søknaden Det søkes fravik fra at verneformen nasjonalpark skal fremgå av skiltingen med bakgrunn i størrelsen teksten krever. Vurdering Eneste formålet med å søke fravik virker å være økonomisk betinget. Når kravet ble tatt inn i normalen, var det etter godt samarbeid med Miljødirektoratet. De har uttalt seg til saken i dok. 6, og vi mener de har fornuftige forslag til løsninger som vil være innafor normalens krav. Vi støtter til orientering ikke at et ekstra ord har betydning for trafikantenes trafiksikkerhet. Konklusjon Vi godkjenner ikke søknaden.	☐	☒

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte:
sftlpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/borgefjell>

Heidi Brekkvassmo
Kleist Geddes Vei 1945
7890 NAMSSKOGAN

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2023/7176-4 432.3

Deres ref.

Dato 15.08.2025

Innvilget - Børgefjell nasjonalpark - dispensasjon for bruk av ATV for uttransport av felt elg 2025 og 2026 - Smalåsen og Mellingen øst - Heidi Brekkvassmo

Viser til søknad av 06.08.25 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Børgefjell nasjonalpark for bruk av motorkjøretøy for uttransport av felt elg.

Vedtak

Med hjemmel i § 3 pkt. 6.3h i forskrift om vern av Børgefjell nasjonalpark fastsatt i Kongelig resolusjon av 29. august 2003, har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre /nasjonalparkforvalter gjort følgende vedtak:

- Heidi Brekkvassmo med jaktlag gis dispensasjon fra verneforskriften for bruk av ATV med belter eller elgtrekk for uttransportering av felt elg innenfor Børgefjell nasjonalpark på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for 2025 og 2026.
- Dispensasjonen er gyldig i jaktperioden som er avtalt med Namsskogan fjellstyre.
- Dispensasjonen er kun gyldig innenfor grensene til jaktfeltet.
- Kjøring skal skje så hensynsfullt som mulig i forhold til dyreliv og vegetasjon jfr. aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven. Det er ikke tillatt å hugge skog/rydde trase for transporten.
- Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg, det er ikke tillatt å ta kjøretøyet inn i verneområdet før elg er felt.
- Det skal ikke settes varige spor i terrenget. Med varige spor menes spor som er synlige over flere sesonger. Kjøring skal unngås i områder som vil kunne få særlige skader, herunder særlig på våte myrpartier.
- Tillatelsen skal tas med ved kjøring og vises ved kontroll.
- Mislighold av dispensasjonen og/eller brudd på vilkår satt i denne kan medføre inndragning av dispensasjonen.
- Rapport med antall turer, tidspunkt for kjøringen og kjørerute påtegnet kart skal sendes til Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre snarest etter elgjakten og senest 15. januar påfølgende år.

Vedtak er fattet av nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet gitt av nasjonalparkstyret 28.05.2014.

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Saksopplysninger

Heidi Brekkvassmo med jaktlag har inngått kontrakt på elgjakt på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune. Jaktlaget søker om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av motorisert kjøretøy for uttransportering av felt elg for de delene av jaktfeltet som ligger i Børgefjell nasjonalpark.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I verneforskriften og forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark åpnes det for bruk av motorisert kjøretøy for uttransport av felt elg. Dette er av Miljødirektoratet definert til å være beltegående kjøretøy som elgtrekk eller ATV med belter.

Naturbase, artskart og andre tilgjengelige kunnskapskilder er sjekket uten å ha funnet mulige konflikter ift. omsøkt aktivitet for aktuelle periode. Aktiviteten vil foregå i en periode hvor det lite konflikt ift. annet dyreliv. En stor del av jaktbart areal ligger utenfor nasjonalparken. Noe som tilsier at aktiviteten innenfor verneområdet anses som begrenset ettersom de fleste dyr felles utenfor området som krever dispensasjon.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jfr. naturmangfoldloven § 9. Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg og gir ikke rett til annen kjøring/transport ifb. med utøvelsen av jakten. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Aktivitetene som er omsøkt, er innenfor rammen av forvaltningsplanen og vil ikke gi noen særlig økt belastning. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner om at transporten vil føre til miljøforringelse så lenge denne gjennomføres ihht. vilkår gitt i dispensasjonen. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene ved retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bruk av beltegående kjøretøy for uttransportering av felt elg er erfaringsmessig en miljøforsvarlig metode så lenge omfanget av aktiviteten er begrenset. § 12 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Med hilsen

Tore Tødås
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

NAMSKOGAN FJELLSTYRE	Turistveien 2	7890	NAMSSKOGAN
RØYRVIK FJELLSTYRE	Stadionveien 4	7898	LIMINGEN
ØSTRE NAMDAL REINBEITEDISTRIKT/ TJÅEHKERE SIJTE	c/o Mats Joma	7898	LIMINGEN
Lars Anders Lorentzen	Nyvikveien 28		
Gustav Busch Arntsen	Brinken 11	8661	Mosjøen
Statskog SF	Austre Slettås Vei 12 C	8693	Hattfjelldal
Thomas Johansen	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte:
sftlpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/borgefjell>

Peter Berg-Olsen
Røssvollneset 27
8615 Skonseng

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2025/14153-2 432.3

Deres ref.

Dato 03.11.2025

Innvilget - Børgefjell nasjonalpark - dispensasjon for bruk av ATV med belter eller elgtrekk for uttransport av felt elg Smalåsen og Mellingen øst - Peter Berg-Olsen

Viser til søknad av 03.11.25 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Børgefjell nasjonalpark for bruk av motorkjøretøy for uttransport av felt elg.

Vedtak

Med hjemmel i § 3 pkt. 6.3h i forskrift om vern av Børgefjell nasjonalpark fastsatt i Kongelig resolusjon av 29. august 2003, har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre
✓/nasjonalparkforvalter gjort følgende vedtak:

- Peter Berg-Olsen gis dispensasjon fra verneforskriften for bruk av ATV med belter eller elgtrekk for uttransportering av felt elg innenfor Børgefjell nasjonalpark på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for jaktårene 2025 og 2026.
- Dispensasjonen er kun gyldig i jaktperioder avtalt med Namsskogan fjellstyre ved kjøp av dagskortpakke eller inngått avtale om elgjakt.
- Dispensasjonen gjelder kun innenfor grensene til det aktuelle jaktfeltet.
- Dispensasjonen omfatter kun ett kjøretøy.
- Kjøring skal gjennomføres med størst mulig hensyn til dyreliv og vegetasjon, i tråd med aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven. Hogst av skog eller rydding av traseer for transport er ikke tillatt.
- Dispensasjonen gjelder utelukkende for uttransport av felt elg. Det er ikke tillatt å kjøre inn i verneområdet før elgen er felt.
- Det skal ikke etterlates varige spor i terrenget. Med varige spor menes merker som er synlige over flere sesonger. Kjøring skal unngås i områder som er særlig sårbare for skader, herunder våte myrpartier.
- Tillatelsen skal medbringes under kjøring og fremvises ved eventuell kontroll.
- Brudd på vilkårene i dispensasjonen, eller annen form for mislighold vil bli vurdert sanksjonert.

- *Rapport med antall turer, tidspunkt for kjøringen og kjørerute påtegnet kart skal sendes til Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre snarest etter elgjakten og senest 15. januar påfølgende år.*

Vedtak er fattet av nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet gitt av nasjonalparkstyret 28.05.2014.

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Saksopplysninger

Peter Berg-Olsen har kjøpt dagkortpakke for elgjakt av Namsskogan fjellstyre i 2026, søker vurdere også å søke om elgjakt på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune fra 2026. Det søkes derfor om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av motorisert kjøretøy for uttransportering av felt elg for de delene av jaktfeltet som ligger i Børgefjell nasjonalpark.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I verneforskriften og forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark åpnes det for bruk av motorisert kjøretøy for uttransport av felt elg. Dette er av Miljødirektoratet definert til å være beltegående kjøretøy som elgtrekk eller ATV med belter.

Naturbase, artskart og andre tilgjengelige kunnskapskilder er sjekket uten å ha funnet mulige konflikter ift. omsøkt aktivitet for aktuelle periode. Aktiviteten vil foregå i en periode hvor det lite konflikt ift. annet dyreliv. En stor del av jaktbart areal ligger utenfor nasjonalparken.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jfr. naturmangfoldloven § 9. Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg og gir ikke rett til annen kjøring/transport ifb. med utøvelsen av jakten. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Aktivitetene som er omsøkt, er innenfor rammen av forvaltningsplanen og vil ikke gi noen særlig økt belastning. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner om at transporten vil føre til miljøforringelse så lenge denne gjennomføres ihht. vilkår gitt i dispensasjonen. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene ved retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bruk av beltegående kjøretøy for uttransportering av felt elg er erfaringsmessig en miljøforsvarlig metode så lenge omfanget av aktiviteten er begrenset. § 12 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Med hilsen

Tore Tødås
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Lars Anders Lorentzen
Gustav Busch Arntsen
Thomas Johansen
RØYRVIK FJELLSTYRE
NAMSKOGAN FJELLSTYRE
STATSKOG SF
ØSTRE NAMDAL REINBEITEDISTRIKT/
TJÅEHKERE SIJTE

Brinken 11
Kolstadveien 7
Fjordvegen 250
Stadionveien 4
Turistveien 2
Postboks 63 Sentrum
c/o Mats Joma
Nyvikveien 28

8661 Mosjøen
8986 Vega
9107 KVALØYA
7898 LIMINGEN
7890 NAMSSKOGAN
7801 NAMSOS
7898 LIMINGEN

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Postadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte:
sftlpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/borgefjell>

Joakim Siljubergsåsen
Hernesvegen 1030
2410 Hernes

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2023/7403-6 432.3

Deres ref.

Dato 27.08.2025

Innvilget - Børgefjell nasjonalpark - dispensasjon for bruk av ATV for uttransport av felt elg Smalåsen og Mellingen øst - 2025 - 2026 -2027 - Joakim Siljubergsåsen mfl.

Viser til søknad av 26.08.25 om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Børgefjell nasjonalpark for bruk av motorkjøretøy for uttransport av felt elg.

Vedtak

Med hjemmel i § 3 pkt. 6.3h i forskrift om vern av Børgefjell nasjonalpark fastsatt i Kongelig resolusjon av 29. august 2003, har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre v/nasjonalparkforvalter gjort følgende vedtak:

- Joakim Siljubergsåsen, Geir Silkoset, Emil Breum og Helge Arne Bakke gis dispensasjon fra verneforskriften for bruk av ATV med belter eller elgtrekk for uttransportering av felt elg innenfor Børgefjell nasjonalpark på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for jaktårene 2025, 2026 og 2027.
- Dispensasjonen er kun gyldig i den jaktperioden som er avtalt med Namsskogan fjellstyre.
- Dispensasjonen gjelder kun innenfor grensene til det aktuelle jaktfeltet.
- Dispensasjonen omfatter kun ett kjøretøy.
- Kjøring skal gjennomføres med størst mulig hensyn til dyreliv og vegetasjon, i tråd med aktsomhetsplikten i naturmangfoldloven. Hogst av skog eller rydding av traseer for transport er ikke tillatt.
- Dispensasjonen gjelder utelukkende for uttransport av felt elg. Det er ikke tillatt å kjøre inn i verneområdet før elgen er felt.
- Det skal ikke etterlates varige spor i terrenget. Med varige spor menes merker som er synlige over flere sesonger. Kjøring skal unngås i områder som er særlig sårbare for skader, herunder våte myrpartier.
- Tillatelsen skal medbringes under kjøring og fremvises ved eventuell kontroll.
- Brudd på vilkårene i dispensasjonen, eller annen form for mislighold vil bli vurdert sanksjonert.

- *Rapport med antall turer, tidspunkt for kjøringen og kjørerute påtegnet kart skal sendes til Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre snarest etter elgjakten og senest 15. januar påfølgende år.*

Vedtak er fattet av nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet gitt av nasjonalparkstyret 28.05.2014.

I medhold av forvaltningslovens Kap. VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Saksopplysninger

Joakim Siljubergsåsen med jaktlag har inngått kontrakt på elgjakt på jaktfelt Smalåsen og Mellingen øst i Namsskogan kommune. Jaktlaget søker om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av motorisert kjøretøy for uttransportering av felt elg for de delene av jaktfeltet som ligger i Børgefjell nasjonalpark.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I verneforskriften og forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark åpnes det for bruk av motorisert kjøretøy for uttransport av felt elg. Dette er av Miljødirektoratet definert til å være beltegående kjøretøy som elgtrekk eller ATV med belter.

Naturbase, artskart og andre tilgjengelige kunnskapskilder er sjekket uten å ha funnet mulige konflikter ift. omsøkt aktivitet for aktuelle periode. Aktiviteten vil foregå i en periode hvor det lite konflikt ift. annet dyreliv. En stor del av jaktbart areal ligger utenfor nasjonalparken.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jfr. naturmangfoldloven § 9. Dispensasjonen gjelder kun for uttransport av felt elg og gir ikke rett til annen kjøring/transport ifb. med utøvelsen av jakten. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Aktivitetene som er omsøkt, er innenfor rammen av forvaltningsplanen og vil ikke gi noen særlig økt belastning. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner om at transporten vil føre til miljøforringelse så lenge denne gjennomføres ihht. vilkår gitt i dispensasjonen. Hvis aktiviteten medfører miljøforringelser ut over det som er beskrevet i søknaden skal kostnadene ved retting bæres av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bruk av beltegående kjøretøy for uttransportering av felt elg er erfaringsmessig en miljøforsvarlig metode så lenge omfanget av aktiviteten er begrenset. § 12 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Med hilsen

Tore Tødås
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Lars Anders Lorentzen
Gustav Busch Arntsen
Thomas Johansen
RØYRVIK FJELLSTYRE
NAMSKOGAN FJELLSTYRE
STATSKOG SF
ØSTRE NAMDAL REINBEITEDISTRIKT/
TJÅEHKERE SIJTE

Brinken 11
Kolstadveien 7
Fjordvegen 250
Stadionveien 4
Turistveien 2
Postboks 63 Sentrum
c/o Mats Joma
Nyvikveien 28

8661 Mosjøen
8986 Vega
9107 KVALØYA
7898 LIMINGEN
7890 NAMSSKOGAN
7801 NAMSOS
7898 LIMINGEN

Fra: Tonje Stubbsjøen Kvaløy[tonje.stubsjoen.kvaloy@miljodir.no]
Sendt: 21.08.2025 08:46:40
Til: Tødås, Tore[tore.todas@statsforvalteren.no]
Tittel: VS: Lovtidend-kunngjøring: It2-2025-0346 [FOR-2025-02-05-340]

Til orientering!

Da har vi fått på plass riktig samisk navn i forskriften: **Burkijen vaarjelimiedajve**

[Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell nasjonalpark / Burkijen vaarjelimiedajve, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Trøndelag - Lovdata](#)

Hilsen
Tonje Stubbsjøen Kvaløy
seniorrådgiver, verneområdeseksjonen

mobil: 95 08 11 10
tonje.stubsjoen.kvaloy@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no | www.miljostatus.no
sentralbord: 73 58 05 00

Fra: Lovdata - Lovtidend avd2 <ltavd2@lovdata.no>
Sendt: onsdag 20. august 2025 10:48
Til: Tonje Stubbsjøen Kvaløy <tonje.stubsjoen.kvaloy@miljodir.no>
Kopi: Maria.Louise.Sara@samediggi.no; Ragnhild B. Weel <rbw@lovdata.no>
Emne: SV: Lovtidend-kunngjøring: It2-2025-0346 [FOR-2025-02-05-340]

Takk for din henvendelse.

Vi forstår det slik at kunngjøringen av forskrift 5. februar 2025 nr. 340, <https://lovdata.no/pro/LTII/forskrift/2025-02-05-340> / <https://lovdata.no/LTII/forskrift/2025-02-05-340>, inneholder feil kasusbøyning i endret forskriftstittel og § 4. Vi er enig i at dette kommer i kategorien ortografiske feil og vil derfor kunne utarbeide en rettelsestekst til Lovtidend-kunngjøringen og deretter rette opp den konsoliderte versjonen, <https://lovdata.no/pro/forskrift/2003-08-29-1101> / <https://lovdata.no/forskrift/2003-08-29-1101>

Vi har all informasjon vi trenger for å følge opp saken.

Med vennlig hilsen

Dag T. Hoelseth
Redaktør

Stiftelsen Lovdata

Fra: Tonje Stubbsjøen Kvaløy <tonje.stubsjoen.kvaloy@miljodir.no>
Sendt: onsdag 20. august 2025 10:19
Til: Lovdata - Lovtidend avd2 <ltavd2@lovdata.no>
Emne: VS: Lovtidend-kunngjøring: lt2-2025-0346

Hei!

Denne forskriften ble endret tidligere i år, bl.a. tittel på samisk: [Forskrift om endring i forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag - Lovdata](#)

I ettertid har vi fått en ny tilrådning på det samiske navnet fra Sametinget hvor de beklager at de i den første tilrådningen har tilrådd det samiske navnet med skrivefeil. Dette medførte at vi har fastsatt det samiske navnet med skrivefeil. Kan dere rette en slik **ortografisk feil** uten at vi trenger å fastsette endringsforskrift?

Skrivefeilen er rettet i Sentralt Stedsnavnregister, se under (lenke [Stedsnamn faktaark - for søk på stedsnavn og tilhørende fakta](#)). Dette er det navnet vi er forpliktet til å bruke etter Statsnamnlova. Vedlegger også ny tilrådningen fra Sametinget hvor de beklager skrivefeilen.

Burkijen vaarjelimiedajve		Vedteke	—	
Skrivemåtenummer:	1			
Skrivemåtestatus:	Vedteke			
Skrivemåtestatusdato:	2025-02-05			
Kasus:	Nominativ: Burkijen vaarjelimiedajve			
Dokumentasjon på bruk av skrivemåten				—
Dokumentasjon:	Brev			
Offentleg dokumentasjon:	Ja			
Beskriving:	Ny tilråding fra Sametinget, rettet fra "Burkije" til "Burkijen" (skrivefeil). Arkivdokument 06/02293-109.			
Dato:	2025-04-08			
Dokumentasjon:	Dokumentert vedtak			
Offentleg dokumentasjon:	Ja			
Beskriving:	2025/55-3			
Dato:	2025-02-05			
Dokumentasjon:	Brev			
Offentleg dokumentasjon:	Ja			
Beskriving:	Tilråding fra Sametinget. Arkivdokument: 06/02293-105			
Dato:	2024-07-08			

Riktig navn er: Burkijen vaarjelimiedajve

Hilsen

Tonje Stubsjøen Kvaløy

seniorrådgiver, verneområdeseksjonen

mobil: 95 08 11 10

tonje.stubsjoen.kvaloy@miljodir.no

**Miljø-
direktoratet**

www.miljodirektoratet.no | www.miljostatus.no

sentralbord: 73 58 05 00

Byrkije nasjonalparkstyre/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte:
sftlpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/borgefjell>

ADVOKATFIRMAET BRAUT AS
Tordenskjolds gate 20
8656 MOSJØEN

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2021/526-54 432.2

Deres ref.

Dato 02.09.2025

Utsatt iverksettelse av vedtak om tvangsmulkt - Austre Tiplingan landskapsvernområde

Vi viser til Deres e-posten av 7. juli 2025 hvor det bes om at oppfølgingen av vedtak om tvangsmulkt settes på pause til rettssak er avgjort.

Med dette brevet varsler vi utsatt iverksettelse av vedtak om tvangsmulkt, dette i henhold til forvaltningslovens § 42.

Med hilsen

Ellen Schjølberg
Styreleder

Tore Tødås
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

MILJØDIREKTORATET

Postboks 5672 Torgarden

7485

TRONDHEIM

Fra: Line-Kristin Larsen[Line-Kristin.Larsen@miljodir.no]

Sendt: 29.09.2025 10:00:30

Til: Skansen, Ronny;Gulbrandsen, Jenny Marie;Odden, Alf;Haug, Jørn Trygve;Grevrusten, Stein Magne;Stokkenes, Aina-Elise Bolstad;Løken, Øivind;Valan, Sindre Kolstad;Sveen, Kari;Ullring, Ulf;Liebe, Morten;Granli, Stein Egil;Sørli, Kristine;Rødstøl, Mari Melbø;Stensby, Trond;Skarsaune, Ingvild;Nystuen, Hilde;Berge, Eirin;Sem, Gunhild Kirsti;Svendsgard, Bernhard;Nystad, Ingvild Hansen;Wika, Jannike Elise;Kvalshaug, Ole-Jakob;Aarstrand, Bjørnar;Brekke, Marte;Lium, Sigrid;Miltz, Cecilia;Aalstad, Guro;Sætermo, Benny;Moldestad, Torbjørn;Buttingsrud, Trond Erik;Jaren, Hege;Olsen, Monika;Borud, Dag Evert;Kråkenes, Lars;Skjemstad, Oddrun;Stine Emilie Alfonsdatter Nøding;Benonisen, Rune;Storm, Nina Andrea;Olsen, Sunniva;Vistnes, Ingunn Ims;Salmila, Karoline;Østereng, Geir;Solbakke, Jørgen Eira;Baardvik, Bjørn Morten;Kollstrøm, Rolf;Birkeland, Ingve;Tødås, Tore;Valan, Sindre Kolstad;Thyrum, Kirsten;Bull, Hans;Nisja, Eli Grete;Slettom, Lars;Berger, Marit Sophie;Henriksen, Linda Forbregd;Kallå, Maren Katrine;Jonsson, Sofie;Nøstvold, Lina;Sjømæling, Anne;Herregården, Kristian Kvaalen;Dobbedal, Eirik Johansen;Haavik, Astrid Bakke;Snøtun, Trygve;Hauge, Tor Arne;Sveen, Kari;Nedrelo, Eldrid;Nornes, Anbjørg;Vallestad, Jorunn;Maria.underdal@statsforvalteren.no;Røyrvik, Alf Erik;Holmgren, Anita;Gudmundsson, Aron Freyr;Aasland, Øistein;Anne Gerd Nysveen;Krister Hovde;Heitmann, Kjetil Olav;Herregården, Kristian Kvaalen;Postmottak SFMR;Postmottak SFTF;Postmottak SFVL;Postmottak SFAG;Postmottak SFNO;Postmottak SFTL;Postmottak SFOS;Postmottak SFIN;Postmottak SFRO;Postmottak SFVT[ronny.skansen@statsforvalteren.no;jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no;alf.odden@statsforvalteren.no;jorn.haug@statsforvalteren.no;stein.grevrusten@statsforvalteren.no;aina-elise.bolstad.stokkenes@statsforvalteren.no;oivind.loken@statsforvalteren.no;sindre.valan@statsforvalteren.no;kari.sveen@statsforvalteren.no;ulf.ullring@statsforvalteren.no;morten.liebe@statsforvalteren.no;stein.granli@statsforvalteren.no;kristine.sorlie@statsforvalteren.no;mari.rodstol@statsforvalteren.no;trond.stensby@statsforvalteren.no;ingvild.skarsaune@statsforvalteren.no;hilde.nystuen@statsforvalteren.no;eirin.berge@statsforvalteren.no;gunhild.sem@statsforvalteren.no;bernhard.svendsgard@statsforvalteren.no;ingvild.hansen.nystad@statsforvalteren.no;jannike.wika@statsforvalteren.no;ole-jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no;bjornar.aarstrand@statsforvalteren.no;Marte.Brekke@statsforvalteren.no;sigrid.lium@statsforvalteren.no;cecilia.miltz@statsforvalteren.no;guro.aalstad@statsforvalteren.no;benny.satermo@statsforvalteren.no;torbjorn.moldestad@statsforvalteren.no;trond.erik.buttingsrud@statsforvalteren.no;hege.jaren@statsforvalteren.no;monika.ol sen@statsforvalteren.no;dag.evert.borud@statsforvalteren.no;lars.krakenes@statsforvalteren.no;oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no;stine.noding@statsforvalteren.no;rune.benonise n@statsforvalteren.no;nina.storm@statsforvalteren.no;sunniva.olsen@statsforvalteren.no;ing unnn.vistnes@statsforvalteren.no;karoline.salmila@statsforvalteren.no;geir.ostereng@statsforvalteren.no;jorgen.solbakke@statsforvalteren.no;fmtrbmb@statsforvalteren.no;rolf.kollstrom @statsforvalteren.no;ingve.birkeland@statsforvalteren.no;tore.todas@statsforvalteren.no;sind re.valan@statsforvalteren.no;kirsten.thyrum@statsforvalteren.no;hans.bull@statsforvalteren .no;eli.nisja@statsforvalteren.no;lars.slettom@statsforvalteren.no;marit.berger@statsforvalter en.no;Linda.Forbregd@statsforvalteren.no;maren.katrine.kallak@statsforvalteren.no;sofie.jon sson@statsforvalteren.no;lina.nostvold@statsforvalteren.no;anne.sjomaling@statsforvalteren .no;kristian.herregarden@statsforvalteren.no;Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no;astrid.haavi k@statsforvalteren.no;trygve.snotun@statsforvalteren.no;tor.arne.hauge@statsforvalteren.no ;kari.sveen@statsforvalteren.no;eldrid.nedrelo@statsforvalteren.no;anbjorg.nornes@statsfor valteren.no;jorunn.vallestad@statsforvalteren.no;Maria.underdal@statsforvalteren.no;alf.erik. royrvik@statsforvalteren.no;anita.holmgren@statsforvalteren.no;aron.freyr.gudmundsson@st atsforvalteren.no;oistein.aasland@statsforvalteren.no;anne.gerd.nysveen@ullensvang.komm une.no;Krister.Hovde@nore-og-uvdal.kommune.no;kjetil.olav.heitmann@statsforvalteren.no;kristian.herregarden@statsforval teren.no;sfmrpost@statsforvalteren.no;sftfpost@statsforvalteren.no;sfvlpost@statsforvalteren .no;sfagpost@statsforvalteren.no;sfnopost@statsforvalteren.no;sftlpost@statsforvalteren.no; sfospost@statsforvalteren.no;sfinpost@statsforvalteren.no;sfropost@statsforvalteren.no;sfvt post@statsforvalteren.no]

Kopi: Terje Qvam[Terje.Qvam@miljodir.no];

Tittel: Orientering om vår tilrådning om revisjon av eldre forskrifter

Hei alle!

Tenkte jeg skulle orientere dere om et oppdrag vi har hatt i år, om revidering av eldre verneforskrifter. Leveransen til KLD ligger vedlagt.

Oppsummert, så har vi anbefalt totalt 14 verneforskrifter for revisjon: 11 nasjonalparker, 2 landskapsvernområder og 1 naturreservat. I tillegg har vi anbefalt revisjon av naturreservater med behov for utvidet periode for ferdselsforbud av hensyn til fugl.

Vi har i oppdraget innhentet innspill fra Statsforvalteren og forvaltere for nasjonalpark- og verneområdestyrer (avgrenset til dere som forvalter eldre nasjonalparker/store landskapsvernområder). Tusen takk for alle innspill, det har blitt mye brukt under arbeidet og har vært et viktig bidrag i å sortere ut forskriftene som bør revideres først.

Vi valgte til slutt ut de områdene vi identifiserte å ha størst behov for endringer. Endringsbehovet besto da av en kombinasjon av opprydding i forskriften og behov for endring i restriksjonsnivå.

Det var meldt inn mange fler forskrifter enn de som til slutt ble anbefalt for revidering. Enkelte revisjonsbehov er felles for alle eldre forskrifter og har ikke gått videre av den grunn. Andre innmeldte revisjonsbehov er dekket av forskriften selv om det er ønskelig med en mer presis ordlyd, slik som problemstillingen med at ordet drone mangler i bestemmelse om forbud mot modellfly. Det ble også meldt inn behov for strengere regulering i enkelte landskapsvernområder av hensyn til dyrelivet, dette åpner ikke hjemmelen i NML (§ 36. landskapsvernområder) for, så disse har ikke blitt anbefalt for revisjon da det vil kreve endring av verneform. Unntaket er Setesdal-Vesthei Ryfylkeheiane, der villreinhensyn veide tungt, samtidig som det også var andre betydelige revisjonsbehov i forskriften. Noen innmeldte områder var også i prosess under supplerende vern "Bevaring av verdifull natur" – disse er ikke meldt videre da en forskriftsgjennomgang/revisjon vil skje i forbindelse med verneprosessene der.

Videre prosess. Nå ligger forslaget hos KLD, som skal vurdere om det skal gis nye oppdrag om forskriftsrevisjon og i så fall for hvilke områder.

Med vennlig hilsen,
Line-Kristin Larsen
Seniorrådgiver verneområdeseksjonen
Miljødirektoratet
Tlf. 97643455

Identifiserte endringsbehov
Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften erstattes med en henvisning til naturmangfoldloven § 48.
I landskapsvernområder vil det være behov for å endre forskrifter som regulerer ferdsel til fots, jf.
I landskapsvernområder hvor verneformålet inkluderer vern av arter, bør det vurderes om det bør endres verneform på hele eller deler av området.
Forskrifter om nasjonalparker som mangler bestemmelser om vern og beskyttelse av dyrelivet, herunder forbud mot unødig forstyrrelser bør få slike bestemmelser, jf. naturmangfoldloven § 35 hvor det står at dyrelivet skal beskyttes i
Ta ut forskriftsbestemmelser som gir myndighet til Miljødirektoratet eller andre til å gi generelle bestemmelser (forskrifter) som ikke er hjemlet i loven (f.eks. adgang til å regulere beite og ferdsel).
Vurdere endringer i verneform eller oppheving av forskrifter for vernekategorier som ikke er videreført i naturmangfoldloven (naturminner og plante- og dyrelivsfredninger).
Endre dato for ferdselsforbud der disse er utilstrekkelige.
Regulere båndtvang for hund evt. oppdatere bestemmelser om dette i områder der dette er en trussel mot verneformålet.
Regulere aktiviteter som er en trussel mot verneverdiene.
jakt.
Forskrifter som skiller mellom kommersiell og ikke-kommersiell ferdsel endres for å likestille organisert ferdsel.
Eventuelt klargjøre at el-sykling følger reglene for motorferdsel og ikke sykling.
Bestemmelser om motorferdsel for utfrakt av felt vilt oppdateres med dagens praksis.
Oppdateringer av bestemmelser om hogst, uttak av ved og bålbrenning der bestemmelsene er uklare/utilstrekkelige for verneformålet.
Regulere droner, herunder klargjøre dette for verneområder som har et forbud mot bruk av modellfly.
Publisere vernekart i Lovdata
Endre forskriftsstuktur fra kapitler til paragrafer i samsvar med gjeldende forskriftsteknikk
Klargjøre forholdet til skjøtsel i § 47
Ta inn spesifiserte bestemmelser om hva forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til for vanlige behov, slik at det unngås regelmessig bruk av § 48 for slike formål.

Nasjonalparkforskrifter	Årstall forskrift (sist Prioritet	
Forskrift om fredning av Anárjoga álbmotmeacci/Anárjohka nasjonalpark	1971 (2001)	1
Forskrift om utlegging til nasjonalpark et område av statens grunn, Storskogen, Rag	1971	1
Forskrift om vern for Reisa nasjonalpark	1986 (2003)	1
Forskrift om vern av Jostedalsbreen nasjonalpark	1991 (2018)	1
Forskrift om verneplan for Forollhogna med tilliggende dalfører	2001 (2013)	1
Forskrift om vern for Hardangervidda nasjonalpark	2002 (2013)	1
Forskrift om verneplan for Stabbursdalen	2002 (2013)	1
Forskrift om verneplan for Verdal-Snåsa-Lierne. Vern av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark	2004	2
Forskrift om verneplan for Verdal-Snåsa-Lierne. Vern av Lierne nasjonalpark	2004	2
nasjonalpark	2004	2
Forskrift om vern av Seiland nasjonalpark	2006	2
Forskrifter for landskapsvernområder	Årstall forskrift (sist Prioritet	
Forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde	2000	1
naturminne	2003	1
Forskrifter for naturreservat	Årstall forskrift (sist Prioritet	
Forskrift om fredning for Grandefjæra våtmarksreservat	1983	1
Endring av periode for ferdselsforbud i naturreservater med fugl som verneformål		1

Oppdrag 38. Miljødirektoratets tilrådning til Klima- og miljødepartementet om hvilke eldre verneforskrifter som bør prioriteres for revidering.

September 2025

Innhold

Bakgrunn	3
1. Innledning.....	3
2. Revisjonsbehovene	4
2.1 Generelle tilpasninger til naturmangfoldloven.....	4
2.2 Nasjonalparker	5
Nasjonalparker som prioriteres for revisjon.....	5
2.3 Landskapsvernområder	6
2.3.1 Landskapsvernområder hvor det er behov for et sterkere artsvern pga. verneformålet, herunder hvor det er utfordringer med ferdsel.....	6
2.3.2 Landskapsvernområder med dyrelivsfredning og/eller plantelivsfredning.....	7
2.3.3 Revisjon av forskrifter som innehar bestemmelser som er i direkte strid med naturmangfoldloven § 36	7
2.3.4 Landskapsvernområder med særlig gamle og uklare forskrifter.....	7
2.3.5 Landskapsvernområder som prioriteres for revisjon	7
2.4 Naturreservater	8
2.4.1 Ferdselsregulering av hensyn til fugl.....	8
2.4.2 Regulering av skogsdrift i naturreservater	9
2.4.3 Naturreservat som prioriteres for revisjon	9
2.5 Dyre- og plantelivsfredning	9
2.6 Fredning av livsmiljøer og biotopvern.....	10
2.7 Naturminner	10
2.8 Eldre verneområder uten forskrift	11
3 Prioritering av områder og videre prosess	11
3.1 Forskrifter listet opp i vedlegg 2.....	11
3.2 Endring av periode for ferdselsforbud.....	12
3.3 Øvrige revisjonsbehov.....	12

I Norge har vi vernet natur i over 100 år, alle verneområder er vernet i sin tid og i sin kontekst med ulike lovverk og føringer fra politisk hold. I dette oppdraget har vi vurdert hvilke eldre forskrifter som bør revideres for å ta vare på verneverdiene. Eldre forskrifter er i dette oppdraget definert som alle forskrifter vedtatt før naturmangfoldloven. Vi har via Statsforvalterne og nasjonalparkstyrene v/verneområdeforvaltere fått tilbakemelding på forskrifter med særskilt behov for revidering.

Revisjonsbehovet må sees opp mot formålet til det enkelte verneområdet, men også formålet med verneformen jf. naturmangfoldloven kapittel V. I tillegg til revisjonsbehov som er direkte knyttet til ivaretagelse av verneverdiene, som f.eks. manglende eller svake forbudsbestemmelser, belyser vi et generelt oppryddingsbehov i gamle forskrifter.

Revisjonsbehovet i de prioriterte områdene er derfor kombinasjon av ivaretagelse av verneformål og et behov for opprydding. Dette er redegjort for under de ulike kategoriene i besvarelsen.

Vi anbefaler revisjon av 14 konkrete forskrifter. Denne prioriterte listen over områder fremgår av vedlegg 2. I tillegg anbefaler i revisjon av de resterende verneområdene som har behov for endring av periode for ferdselsforbud av hensyn til fugl.

Bakgrunn

Oppdraget har bakgrunn i Miljødirektoratets leveranse til KLD fra tildelingsbrevet i 2024 (oppdrag 7), der direktoratet fikk i oppgave å belyse ulike tiltak som ville kunne bidra til å opprettholde verneverdiene i verneområder på lang sikt.

Leveransen pekte blant annet på at gamle verneforskrifter ikke nødvendigvis er tilpasset nye aktiviteter i verneområdene, og at det er et revideringsbehov.

Det ble blant annet pekt på at ferdselsforbud av hensyn til fuglelivet bør endres i gamle verneforskrifter slik at de er tilpasset dagens trekketidspunkter som har endret seg med et klima i forandring.

Oppdrag 38 er utformet slik:

Lage prioritert liste over hvilke gamle verneforskrifter som bør revideres slik at de tilstrekkelig grad ivaretar verneverdiene, og hvilken rekkefølge det bør gjøres i.

1. Innledning

Vi har i oppdraget funnet det naturlig å ta utgangspunkt i forskrifter som er vernet før naturmangfoldloven trådte i kraft, men på bakgrunn av det store antallet forskrifter har vi ikke kunnet gjøre en gjennomgang av alle eldre forskrifter. Vi har i oppdraget prioritert en gjennomgang av alle forskrifter for nasjonalparker vernet før naturmangfoldloven. Disse verneområdene omfatter store naturarealer og forskriftsendringer forventes å gi stor effekt for bevaring av naturverdier.

For andre verneområder har vi valgt å løfte frem noen forhold som vi mener bør prioriteres i det kommende revisjonsarbeidet. Det bør blant annet prioriteres å revidere verneområder i vernekategorier som ikke er videreført i naturmangfoldloven eller hvor vernekategorien er

endret på en slik måte at det kan være motstrid med tidligere forskrifter. Besvarelsen gir et visst anslag over arbeidsomfanget omfang ved at antallet verneområder i slike kategorier er angitt. Videre må arbeidet sees i sammenheng med andre aktuelle oppdrag. Her vil særlig villreinoppdragene, pågående verneprosesser under bevaring av verdifull natur og oppdrag knyttet til endringer i tidsrom for ferdselsforbud i sjøfuglområder være prosesser å se hen til. I forbindelse med slike prosesser bør det prioriteres en revisjon av alle delene av forskriften slik at ordlyden i forskriftene i størst mulig grad samordnes. Eksempelvis er det mange ulike formuleringer knyttet til ferdselsforbud og forbud mot bestemte aktiviteter, som er ment å omfatte det samme. At ordlyden er ulik, kan virke forvirrende for publikum, og kan i noen grad også innebære forskjeller i restriksjoner.

Vi har i oppdraget innhentet innspill fra Statsforvalteren hvor de er bedt om å melde inn verneområder med forvaltningsutfordringer knyttet til verneforskriftene med en kort begrunnelse. Forvaltere for nasjonalpark- og verneområdestyrer har også fått anledning til å melde inn hva de anser som revisjonsbehov i forskrifter som de forvalter.

Bevaring av verdifull natur

Forskrifter som er i prosess for utvidelse av verneområdet eller endring av verneform under oppdrag for "Bevaring av verdifull natur" er ikke prioritert i dette oppdraget. Vi forutsetter at endringer i verneforskriftene blir vurdert og endret som del av disse prosessene.

2. Revisjonsbehovene

Utover tilpasninger til gjeldende lov, er det behov for å rette opp i feil og uklarheter i vernebestemmelsene som har oppstått som følge av at tiden har endret seg. Andre revisjonsbehov knytter seg til å endre eller å ta inn nye bestemmelser for bedre å ivareta verneformålet. Endel gamle forskrifter har også en gammeldags struktur med kapitler, hvor det er behov for å oppdatere forskriften med paragrafer. Vi har laget en liste over identifiserte revisjonsbehov i vedlegg 1.

For å ivareta verneverdiene og verneformålet på lang sikt er det nødvendig at forskriftene har bestemmelser som er klare og som kan håndheves. Rydding i uklare forskrifter bidrar dermed også til å opprettholde verneverdiene. Bruk av overtredelsesgebyr og straff, er viktig virkemiddel for å sørge for etterlevelse av vernebestemmelser, noe som krever klare bestemmelser. Gode og klare bestemmelser gjør forvaltningen forutsigbar for publikum og understøtter en effektiv og god forvaltning.

Når en forskrift revideres, må ny forskrift hjemles i naturmangfoldloven. Dette innebærer at det for en del forskrifter vil kunne være behov for ganske store endringer. I særlige tilfeller med kun mindre endringer og ikke oppdatering av forskriften som sådan, kan det være aktuelt med tilføyde hjemmel i naturmangfoldloven. I det videre vil vi gjennomgå hvilke prioriteringer som bør gjøres for hver enkelt vernekategori.

2.1 Generelle tilpasninger til naturmangfoldloven

Det følger av naturmangfoldloven § 77 at lovens § 48 og § 47 gjelder for eldre verneforskrifter.

Det innebærer at § 48 gjelder i stedet for den generelle dispensasjonsbestemmelsen som står i eldre verneforskrifter. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i de gamle verneforskriftene må endres, og erstattes med en henvisning til naturmangfoldloven § 48.

En del eldre forskrifter har bestemmelser om at forvaltningsmyndigheten kan gjøre tiltak av hensyn til verneformålet. Det kan i noen tilfeller være uklart om disse bestemmelsene går lengre enn § 47. Ettersom § 47 også gjelder for eldre verneforskrifter, bør forholdet til § 47 klargjøres ved en henvisning eller ved å ta ut slike bestemmelser slik at dette kun reguleres i loven.

En del forskrifter gir myndighet til Miljødirektoratet og andre myndigheter til å gi generelle bestemmelser. Dette gjelder f.eks. adgang til å regulere beite og ferdsel. Slike bestemmelser er i strid med naturmangfoldloven § 34 om hvem som skal fastsette bestemmelser i verneområdene. Slike bestemmelser må derfor tas ut av forskriftene.

2.2 Nasjonalparker

Vi har 41 nasjonalparker på fastlandet, hvorav 27 er vernet før naturmangfoldloven.

Vernekategorien nasjonalpark er videreført i naturmangfoldloven uten at det er større endringer når det gjelder hva forskriften kan gi bestemmelser om.

Vi har gjennomgått nasjonalparkforskriftene vernet før naturmangfoldloven. For nasjonalparker har vi gjort en vurdering av hvilke forskrifter som har et særlig behov for revisjon.

Blant disse har vi særlig to forskrifter fra 1971 med mange feil og henvisning til myndigheter som ikke lenger finnes. Forskriftene har også en del uklare bestemmelser i tillegg til generelle revisjonsbehov for forskrifter vernet før naturmangfoldloven.

Vi har også identifisert at det er fire nasjonalparkforskrifter som ikke har bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet. Disse er også tatt med i den prioriterte listen, ettersom naturmangfoldloven § 35 forutsetter slike bestemmelser.

Vi har i tillegg en nasjonalpark som har særlig liberale bestemmelser om motorferdsel og 4 nasjonalparker som mangler droneforbud.

Nasjonalparker som prioriteres for revisjon

I denne oversikten har vi gitt en kort begrunnelse for hvorfor disse nasjonalparkene anbefales først for revisjon. Vi understreker at begrunnelsen ikke gir en fullstendig oversikt over hvilke endringer som er aktuelle. Vi viser i den forbindelse til kapittel 2 og at det må gjøres en nærmere gjennomgang opp mot forskriftsmalen når revisjonsarbeidet igangsettes.

Rago nasjonalpark og Anárjoga álbmotmeacci/Anárjohka nasjonalpark

Verneforskriftene er fra henholdsvis 1971 og 1975 og har flere bestemmelser som er uklare. Myndigheter som det henvises til i forskriften eksisterer ikke lenger. Verneforskriftene mangler ferdselsbestemmelser og dispensasjonsbestemmelser for motorferdsel. I tillegg har oppsynet og reindrifta direkte adgang til å oppføre bygninger. Det mangler videre et forbud mot bruk av droner.

Reisa nasjonalpark

Verneforskriften er fra 1986. Det er behov for rydding i utdaterte bestemmelser, slik som delegering av myndighet til Statens skoger. Forskriften mangler dyrelivsfredning og det er ingen regulering av organisert ferdsel, med unntak av forbud mot idrettsarrangementer. Mangler forbud mot droner.

Jostedalsbreen nasjonalpark

Forskriften mangler dyrelivsfredning og bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet. Det er ingen regulering av ferdsel og det mangler forbud mot droner.

Forollhogna nasjonalpark

Forskriften mangler dyrelivsfredning og bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet.

Hardangervidda nasjonalpark

Bestemmelser om motorferdsel i nasjonalparken legger til rette for mye motorferdsel i nasjonalparken. Dette motvirker verneformålet og skaper bl.a. utfordringer for villrein.

Stabbursdalen nasjonalpark

Forskriften mangler dyrelivsfredning og bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet.

Blåfjella-Skjækerfjella, Lierne, Ånderdalen og Seiland nasjonalparker

Forskriftene mangler droneforbud

2.3 Landskapsvernområder

Vi har totalt 195 landskapsvernområder, og 171 av disse er vernet før naturmangfoldloven. Av de 171 er 60 landskapsvernområder kombinert med andre verneformer; biotopvern, plante- og dyrelivsfredning eller bare dyrelivs- eller plantelivsfredning..

Det følger av naturmangfoldloven § 77 at naturmangfoldloven § 36 andre ledd gjelder for eldre verneforskrifter. Det følger av § 36 andre ledd at det i forskriften kan gis bestemmelser om hva som alene eller sammen med andre tiltak kan endre landskapets særpreg eller karakter vesentlig, om krav til landskapsmessig tilpassing, og om ferdsel som ikke skjer til fots.

Med naturmangfoldloven ble det fastsatt at landskapsvernkategorien skulle rendyrkes til å ivareta landskapet. Restriksjonsnivået i en del eldre landskapsvernområder er strengere enn det naturmangfoldloven § 36 legger opp til. Verneformålet kan være knyttet til ivaretagelse av enkeltarter og bestemmelsene kan ha reguleringer av hensyn til disse.

På grunn av det store antallet landskapsvernområder, har vi ikke hatt mulighet til å gjøre en systematisk gjennomgang av alle landskapsvernområdene for å se hvilke landskapsvernområder som bør prioriteres først.

Vi vil likevel løfte frem hvilke typer revisjonsbehov som vi mener bør prioriteres i det videre.

2.3.1 Landskapsvernområder hvor det er behov for et sterkere artsvern pga. verneformålet, herunder hvor det er utfordringer med ferdsel.

Vi har landskapsvernområder hvor det ut fra verneformålet kan være behov for vern av arter utover det naturmangfoldloven § 36 hjemler (selv om de ikke har plante- og dyrelivsfredning som nevnt over). Gjennom nasjonalparkplanen ble det bl.a. vernet større landskapsvernområder som kunne vært vernet som nasjonalparker dersom vilkårene for nasjonalpark var oppfylt.

Som følge av stadig mer friluftslivsaktivitet får vi innspill om behov for å kunne styre og regulere ferdselen, blant annet i landskapsvernområder. Regulering av ferdsel er særlig aktuelt for landskapsvernområder med villrein. Hos villreinen er effekten av forstyrrelser fra ferdsel godt

dokumentert og vi vet hvordan ferdsel skaper barrierer for villreinens naturlige trekk mønster mellom beite- og kalvingsområder. Med ansvar for en av Europas siste villreinbestander har Norge et særskilt ansvar for å ivareta arten og det er et pågående arbeid for å forbedre tilstanden for villrein gjennom egen stortingsmelding, tiltaksplaner m.m. I villreinoppdrag 2.2 ble Miljødirektoratet bedt om en overordnet vurdering av behov for endringer i verneforskrifter i verneområder med villrein.

Vi har med ett unntak ikke foreslått konkrete verneforskrifter for revisjon på grunnlag av villreinhensyn under dette oppdraget, da et forslag til revisjonsbehov vil innebære mer grundige vurderinger blant annet hos Statsforvalteren basert på utfordringer for villrein i konkrete villreinområder og ut fra arbeidet med tiltaksplaner og kunnskapsgrunnlaget for kvalitetsnormen. Vi mener derfor at en vurdering av revisjonsbehov bør følges opp i egen prosess basert på funnene i leveransen for oppdrag 2.2.

2.3.2 Landskapsvernområder med dyrelivsfredning og/eller plantelivsfredning

Vernekategoriene dyrelivsfredning og plantelivsfredning er ikke videreført i naturmangfoldloven. Dette betyr at det ikke er aktuelt å videreføre dyrelivsfredning og/eller plantelivsfredning når slike fredninger tas opp til revisjon. Det må da vurderes nærmere om det er behov for å endre vernekategori for hele eller deler av disse landskapsvernområdene for fortsatt beskyttelse av enkeltarter eller om vernekategorien landskapsvern er tilstrekkelig. Dette må vurderes konkret for hvert enkelt landskapsvernområde. Det er i alt 58 slike områder ifølge Naturbase.

2.3.3 Revisjon av forskrifter som innehar bestemmelser som er i direkte strid med naturmangfoldloven § 36

Vi har ingen fullstendig oversikt over verneområder som har bestemmelser som er direkte i motstrid med § 36.

Det er grunn til å tro at det er få landskapsvernområder med regulering av ferdsel til fots som ikke kan videreføres, men dette bør undersøkes nærmere. I tilfeller der landskapsvernet er kombinert med biotopvern, kan regulering av ferdsel til fots fortsatt videreføres.

2.3.4 Landskapsvernområder med særlig gamle og uklare forskrifter.

På bakgrunn av det store antallet landskapsvernområder har vi ikke klart å identifisere hvilke forskrifter som på grunn av uklare regler har særlig stort revisjonsbehov.

En mulig revisjonsprosess kan ta utgangspunkt i de eldste forskriftene først. Det kan nevnes at vi har 10 landskapsvernområder som er vernet på 1970-tallet.

2.3.5 Landskapsvernområder som prioriteres for revisjon

Blant de innmeldte landskapsvernområdene var det to forskrifter med særskilt behov for revisjon; Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde og Jærstrendene landskapsvernområde med biotopfredninger og naturminne. Forskriftene har revisjonsbehov som faller inn under flere av de prioriterte behovsområdene listet i kapittel 2.3.1 til 2.3.4.

Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde

Verneområdet utgjør svært viktige vinterbeiteområder og trekkpassasjer for villrein. I forskriften er det bestemmelser om ferdselsforbud deler av året av hensyn til villrein (kap. IV punkt 4.2).

Ettersom dette ferdselsforbudet ikke lenger kan hjemles i naturmangfoldloven § 77, jf. § 36, mener vi at det haster med å revidere denne forskriften. Det er i tillegg behov for en generell gjennomgang av forbudsbestemmelser, deriblant bedre regulering av motorferdsel.

Jærstrendene landskapsvernområde

Forskriften har behov for opprydding med hensyn til verneformer i kombinasjon med utdaterte og uklare bestemmelser som ikke er tilpasset dagens aktivitetsnivå. Forskriften består av en rekke verneformer, med fuglefredning, plantefredning og geologisk naturminne i tillegg til landskapsvern. Statsforvalteren har i lengre tid meldt inn behov for forskriftsrevisjon for å kunne ivareta verneverdiene i et område med svært høy aktivitet fra både friluftsliv, jordbruk og vannsportaktivitet. Jærstrendene utgjør viktige rasteplass for de internasjonale fugletrekkene, samtidig som det er svært mye brukt som tur og friluftslivsområde. Vi mener derfor området bør prioriteres for forskriftrevisjon.

2.4 Naturreservater

Vi har 2672 naturreservater på fastlandet som dekker mange ulike verneformål. Av disse er 1013 naturreservater vernet etter naturmangfoldloven og det er dermed et stort antall naturreservater som er vernet før naturmangfoldloven trådte i kraft.

I naturreservater kan det fastsettes strenge restriksjoner beroende på verneformålet. Etter naturmangfoldloven § 37 kan et naturreservat totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. For naturreservater er det ikke behov for spesielle tilpasninger til naturmangfoldloven utover det som er nevnt over av generelle tilpasninger som gjelder for alle vernekategorier.

Utover å gjøre generelle tilpasninger, kan revisjonsbehovene i naturreservater også knytte seg til å revidere eldre forskrifter hvor tiden har endret seg og det er behov for å regulere nye aktiviteter eller gjøre endringer i de reguleringene som allerede følger av forskriften.

Verneformen er videreført, en enkel oppdatering vil være å hjemle områdene i naturmangfoldloven. Ytterligere revisjoner bør trolig gjøres for de tematiske verneplanene hver for seg, eventuelt på bakgrunn av årstall og/eller fylkesvis.

På grunn av det store antallet naturreservater, har vi ikke hatt mulighet til å gjøre en systematisk gjennomgang av alle naturreservatene for å se hvilke områder som bør prioriteres først. Basert på innmeldingene fra Statsforvalterne er det likevel ett verneområde vi mener bør prioriteres i det videre. Det er videre to forhold som gjelder for mange verneforskrifter, som vi vil løfte frem som aktuelle for revisjon. Det ene er behov for å endre tidsrom for ferdselsforbud i verneområder med fugl som verneformål og eventuelt at ferdselsforbud mangler. Det andre er manglende regulering av skogsdrift, inkludert motorferdsel i forbindelse med skogsdriften.

2.4.1 Ferdelsregulering av hensyn til fugl

I vår gjennomgang ser vi at forvaltningsmyndigheten har meldt inn behov for endring av periode for ferdselsforbud for mange naturreservater med fugl som verneformål. Dette gjelder hovedsakelig naturreservater, men også fuglefredningsområder.

Det er allerede pågående prosesser med vurdering av ferdselsrestriksjoner i sjøfuglreservater: Gjennomgang av ferdselsreguleringene i sjøfuglreservater i Oslofjorden (2024), og gjennomgang av øvrige sjøfuglreservater (2025). Oppdragene er forankret i Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden

(tiltak T28) og nasjonal handlingsplan for sjøfugl og regjeringen vil punktet: Vurdere endringer i ferdselsreguleringene i prioriterte sjøfuglreservater langs norskekysten.

Lignende forankring mangler for øvrige naturreservater med fugl som verneformål, men revisjonsbehovet er tilsvarende i disse naturreservatene ettersom endring i trekketider og hekketidspunkt på grunn av klimaendringer er en generell utfordring. Vi anbefaler at resterende naturreservat med denne utfordringen identifiseres og vurderes for forskriftsrevisjon. Se nærmere omtale av prosess under kapittel 3.

2.4.2 Regulering av skogsdrift i naturreservater

Det er i en del naturreservater åpnet for skogsdrift, dette gjelder bl.a. for en del verneområder opprettet under de tematiske verneplanene for myr og kvartærgeologi. I en del tilfeller har disse områdene naturkvaliteter knyttet til skog. Vi har ikke foreslått konkrete verneforskrifter innen denne kategorien for revisjon, da en slik prioritering bør inngå som en vurdering under det pågående arbeidet med frivillig vern av skog.

2.4.3 Naturreservat som prioriteres for revisjon

Reservater med behov for endring i periode for ferdselsforbud

Vi anbefaler en samlet prosess for forskrifter med behov for denne typen revisjon

Grandefjæra naturreservat

Grandefjæra naturreservat består av et stort gruntvannsområde med mudderbunn, skjellsand og kalkalgebunn. Som et marint våtmarksområde har området nasjonal og internasjonal betydning, og har status som Ramsarområde.

Behovet for revisjon er knyttet til manglende regulering av høsting i forskriften. Uregulert høsting i kommersiell regi har et ukjent skadeomfang, men har potensielt betydelige negative virkninger på verneverdiene. Statsforvalteren i Trøndelag rapporterer blant annet om bekymringsfullt lave forekomster av strandsnegl i Grandefjæra. På bakgrunn av områdets biologiske betydning, kombinert med potensialet for negativ påvirkning fra kommersiell høsting prioriter vi dette naturreservatet for revisjon.

2.5 Dyre- og plantelivsfredning

Naturvernloven hadde i §§ 13 og 14 særskilte hjemler for fredning av viltvoksende plantearter eller plantesamfunn og dyrearter eller dyresamfunn som er sjeldne eller står i fare for å forsvinne, og for fredning av pattedyr og fugler i et område som har særlig betydning som tilholdssted for en rekke arter. Fredningene er omtalt som fuglefredningsområde, fuglelivsfredning, dyrefredningsområde, dyrelivsfredning eller plantefredningsområde. Svært mange av dyre- og plantefredningsområdene har i tillegg vern av livsmiljø etter naturmangfoldloven § 9. Noen områder har vern av livsmiljø for deler av området, men har et omkringliggende område med kun dyrelivsfredning

Bestemmelser om vedtaksfredning av dyre- og plantelivet er erstattet av naturmangfoldlovens bestemmelser om artsforvaltning. Etter forvaltningsprinsippet i § 27 skal høsting og annet uttak av naturlig viltlevende dyr følge av lov eller vedtak med hjemmel i lov. I tillegg kan arter beskyttes særskilt gjennom § 23 om prioriterte arter eller gjennom at naturtyper utvelges etter § 52.

De aktuelle forskriftene med plante- og/eller dyrelivsfredninger som ikke er kombinert med fredning av livsmiljø (biotopvern) bør derfor vurderes for vern i en annen vernekategori eller særskilt beskyttelse gjennom andre bestemmelser i naturmangfoldloven. Der slike fredninger er kombinert med andre verneformer, f.eks. vern av livsmiljøer etter naturvernloven eller biotopvern etter viltloven, vil trolig den andre verneformen som hovedregel vil være tilstrekkelig. Dette med unntak av landskapsvernområder, som kan ha behov for et sterkere artsvern som følge av verneformålet. Se mer om dette i kap. 2.3 om landskapsvern.

Hvor mange områder med kun plante- og/eller dyrelivsfredning som finnes har vi ikke identifisert nå, dette krever en gjennomgang av hver enkelt verneforskrift ettersom disse fredningene ikke er entydig kategorisert i Naturbase.

2.6 Fredning av livsmiljøer og biotopvern

Vi har 52 biotopvernområder som er hjemlet i viltloven. Videre har vi en rekke dyrefredningsområder, plantefredningsområder og områder med kombinert plante- og dyrelivsfredning vernet etter naturvernloven, hvor også livsmiljøet er vernet etter naturvernloven § 9. Vi har ikke et tall på hvor mange slike fredninger vi har etter naturvernloven ettersom disse ikke er entydig kategorisert i Naturbase.

Naturmangfoldloven § 38 om biotopvern erstatter tidligere bestemmelser om vern av artenes livsmiljøer og biotoper i naturvernloven § 9, viltloven § 7 og lakse- og innlandsfiskloven § 7. Etter naturmangfoldloven § 38 kan det fastsettes forbud mot virksomhet og ferdsel som kan påvirke eller forstyrre arten eller dens livsbetingelser. Vi antar at restriksjonene i gamle biotopvernområder kan hjemles i § 38. Imidlertid krever § 38 at de bestemte artene som biotopvernet gjelder angis. For eldre forskrifter er det ofte ikke angitt hvilke bestemte arter som vernet skal ivareta, men artsgrupper, slik som fuglelivet. For noen av de eldre biotopvernområdene kan det derfor også være at det er aktuelt å vurdere om området bør vernes som naturreservat.

Eldre biotopvernområder bør revideres slik at de oppdateres til naturmangfoldloven og hjemles i § 38. Samtidig er det aktuelt å vurdere om forskriftene har riktige restriksjoner sett ut fra dagens forhold, for eksempel om tidsperioden for ferdselsforbudet bør endres.

2.7 Naturminner

Naturminner er en vernekategori som ikke er videreført i naturmangfoldloven. Vi har i dag 235 naturminner¹. Disse omfatter først og fremst geologiske forekomster og trær/tregrupper fredet som botaniske naturminner. Disse verneområdene må gjennomgås for å vurdere om de bør oppheves eller vernes som andre vernekategorier. Geologiske naturminner kan være aktuelt å verne som naturreservat. For trær og tregrupper er det aktuelt å vurdere om noen av områdene bør oppheves fordi de ikke lenger anses å ha et særskilt behov for beskyttelse etter naturmangfoldloven, eller om det fortsatt er behov for vern eller beskyttelse etter annet regelverk. I NOU står det *Vernekategorien naturminne synes i dag ikke lenger å fange opp noe behov som ikke også kan dekkes av andre vernekategorier eller av plan- og bygningsloven eller granneloven*

¹ Naturbase

med de endringer utvalget foreslår. Utvalget foreslår derfor at bestemmelsen ikke videreføres. De naturminnefredningene som alt er vedtatt, bør bli stående med samme rettsvirkning som før, inntil vernet eventuelt blir opphevet eller gjort om til en annen vernekategori.

For naturminnene må det først identifisert hvilke naturminner som er aktuelt for vern i en annen vernekategori og hvilke som kan oppheves fordi de ikke lenger fyller et vernebehov etter naturmangfoldloven.

2.8 Eldre verneområder uten forskrift

Det finnes totalt 182 verneområder som er vernet før den første naturvernloven fra 1970¹. Blant disse er det enkelte områder som ikke har en verneforskrift eller som har en verneforskrift uten hjemler for dispensasjon.

Under dette oppdraget har Statsforvalterne meldt inn følgende områder uten forskrift:

- Asker prestegård naturminne
- Vorma Dyrelivsfredning
- Jøndalsåsen med flere tjern og vann
- Kirkeneshalvøya dyrelivsfredning

Og følgende områder med forskrift, som mangler hjemler for dispensasjon:

- Kirkeneshalvøya dyrelivsfredning
- Nordkapp-fjellet og Hornvika, Måsøy og Kjeldvik naturfredning
- Andelven, Nessa og Risa naturfredning

Det er behov for revisjon av alle de gamle forskriftene fra før 1970. De bør gjennomgå med sikte på om det er ønskelig å videreføre vernet og eventuelt i hvilken vernekategori.

3 Prioritering av områder og videre prosess

3.1 Forskrifter listet opp i vedlegg 2.

Listen over prioriterte forskrifter i vedlegg 2 er rangert i to kategorier, der kategori 1 prioriteres høyest for revisjon. Verneforskriftene i kategori 2 består av nasjonalparker som mangler droneforbud, men som for øvrig har mindre revisjonsbehov. Dette er et forbud som burde gjelde alle nasjonalparker, og vi anbefaler at en forbudsbestemmelse om droner tas inn i disse forskriftene.

De innholdsmessige endringene i forskriftene foreslått for revisjon i vedlegg 2, vil være såpass omfattende at det må igangsettes en revisjonsprosess med medvirkning og høring. For områdene i kategori 1 bør revisjonen omfatte en fullstendig gjennomgang av forskriften, slik at den tilpasses naturmangfoldloven og oppdateres til dagens forskriftsmaler, i tillegg til de nødvendige endringene som kreves for bedre ivaretagelse av verneverdiene.

Ved revisjon av nasjonalparker eller store landskapsvernområder med omkringliggende verneområder, vil det være naturlig å kartlegge eventuelle revisjonsbehov i forskriftene også i de omkringliggende verneområdene.

For områdene i kategori 2 er det primært nødvendig å få inn en bestemmelse om droneforbud.

Vi anbefaler at revisjon igangsettes gjennom standard prosedyre for forskriftsrevisjon så raskt det lar seg gjøre.

3.2 Endring av periode for ferdselsforbud

Endring av periode for ferdselsforbud er prioritert i kategori 1 da vi regner en slik endring til å ha stor betydning for verneverdiene. Disse forskriftene bør behandles i et eget løp som en forlengelse av pågående prosesser i sjøfuglreservater.

Revisjonen av sjøfuglreservatene var begrenset til endring av periode for ferdselsforbud fra 15. april - 15. august til 15. mars - 15. august. Ideelt sett bør disse forskriftene tilpasses til naturmangfoldloven. Ordlyden bør også samordnes, slik at bestemmelser som er ment å regulere det samme, er likt utformet. Samtidig var begrensningen til endring i ferdselsforbudsperiode en forutsetning for å kunne gjennomføre revisjonen av ett svært stort antall verneområder i Oslofjorden. Dette muliggjorde en effektiv prosess med stor nytte for naturen. For å muliggjøre revisjon av et større antall verneforskrifter anbefaler vi derfor å begrense endringen til periode for ferdselsforbud.

3.3 Øvrige revisjonsbehov

Vi anbefaler at det settes i gang en prosess for å oppdatere verneområder som mangler forskrift eller hjemler for dispensasjon, slik at det er mulig å forvalte disse områdene etter intensjonen med vernet. I praksis vil en slik revisjon bli sammenlignbar med oppstart av ny verneplan. For disse eldre vernevedtakene må det vurderes om det er ønskelig å videreføre vernet og eventuelt i hvilken vernekategori.

Det er et stort etterslep på oppdatering av eldre forskrifter for å en generell tilpasning til naturmangfoldloven. Hensynet til at regelverket skal være enhetlig og gjenkjennelig tilsier at alle oppdateres etter ny mal. Eldre forskrifter med mange uklarheter har et særlig behov for en ny forskrift.

Det kan gjøres en generell oppdatering i gamle forskrifter begrenset til tilpasninger til naturmangfoldloven som ikke krever høring, som kan gjennomføres gjennom vedtak uten en prosess i forkant. Det vil avhjelpe en del på etterslepet.

Statsforvalteren i Trøndelagen
Nasjonalpark- og verneområdestyrer
Kommuner med forvaltningsmyndighet for verneområder

Trondheim, 28.10.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/15362

Saksbehandler:
Tone Lise Alstad Eid

Skadefelling og lisensfelling i verneområder

Miljødirektoratet har mottatt flere spørsmål om krav om tillatelse til skadefelling og lisensfelling innenfor verneområder. Bakgrunnen for spørsmålene er at verneforskriftene har ulike unntaksbestemmelser knyttet til felling av vilt.

Verneforskriftene gjelder side om side med annet regelverk. Det innebærer at aktiviteter og tiltak i verneområder må være tillatt både etter verneforskriften og annet regelverk aktiviteten eller tiltaket reguleres etter, som for eksempel viltloven eller motorferdselloven.

Hvert enkelt verneområde har en egen verneforskrift. Verneforskriftene er vedtatt på ulikt tidspunkt og da etter ulike maler. Dette innebærer at reglene vil variere mellom områdene. Dette er ikke alltid tilsiktet, noen problemstillinger ble ikke vurdert eller var ikke aktuelle på vernetidspunktet.

De konkrete reglene om skadefelling og lisensfelling følger av viltloven som regulerer jakt, fangst og felling av vilt.

I de fleste verneområder gir verneforskriften direkte unntak for jakt. Dette innebærer at jakt kan skje i verneområdet i tråd med viltlovens regler.

I nyere verneforskrifter er det også gjort unntak for felling. Dette varierer imidlertid mellom områdene, i noen områder er det kun gjort unntak for skadefelling og ikke lisensfelling.

Gjeldende forskriftsmaler har et generelt unntak for felling, og for noen verneområder som ikke har slikt unntak i eksisterende verneforskrift kan det være behov for å endre verneforskriften på dette punktet. Slike innholdsmessige endringer kan ikke gjøres av Miljødirektoratet etter delegert myndighet. Miljødirektoratets myndighet til å gjøre endringer i vedtatte verneforskrifter følger av naturmangfoldloven § 34 sjette ledd. Siden endring av verneforskrifter krever høring og vedtak ved kongelig resolusjon, er det etter Miljødirektoratets vurdering hensiktsmessig å gjøre slike endringer sammen med andre endringer eller revisjonsbehov i de aktuelle forskriftene.

I områder hvor det i verneforskriften ikke er gjort unntak for skadefelling og/eller lisensfelling, krever denne aktiviteten tillatelse og må behandles på samme måte som alle andre tiltak som må søknadsbehandles i verneområdet.

Det er den enkelte jeger som må ha tillatelse. Det er imidlertid ikke noe i veien for at en person søker på vegne av flere, f.eks. et jaktlag. Forvaltningsmyndigheten kan utforme standardiserte tillatelser som går ut til de som søker. En slik tillatelse kan også gjelde hele verneområdet dersom det er grunnlag for dette, eller gis som en samletillatelse til flere så lenge det fremgår av tillatelsen hvem som er omfattet.

En tillatelse må fylle kravene til enkeltvedtak og også omfatte de vurderinger verneforskriften og naturmangfoldloven krever. I tilfeller hvor verneforskriften ikke har særskilt bestemmelse som åpner for å søke om tillatelse, må søknaden vurderes etter naturmangfoldloven § 48.

Det vil være mulig å gi en flerårig dispensasjon i områder hvor det vurderes som aktuelt at behov for felling ofte oppstår. Alternativet er at det omsøkes når behovet oppstår. Dersom det er behov i en akutt situasjon, for eksempel ved skadefelling, kan forvaltningsmyndigheten gi en muntlig dispensasjon som skriftliggjøres i ettertid.

Det er viktig at eventuelle tillatelser som gis er kontrollerbare. Også eventuelle flerårige dispensasjoner må være avgrenset i tid, slik at dispensasjonen ikke innebærer en forskriftsendring.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Tone Lise Alstad Eid
seksjonsleder